

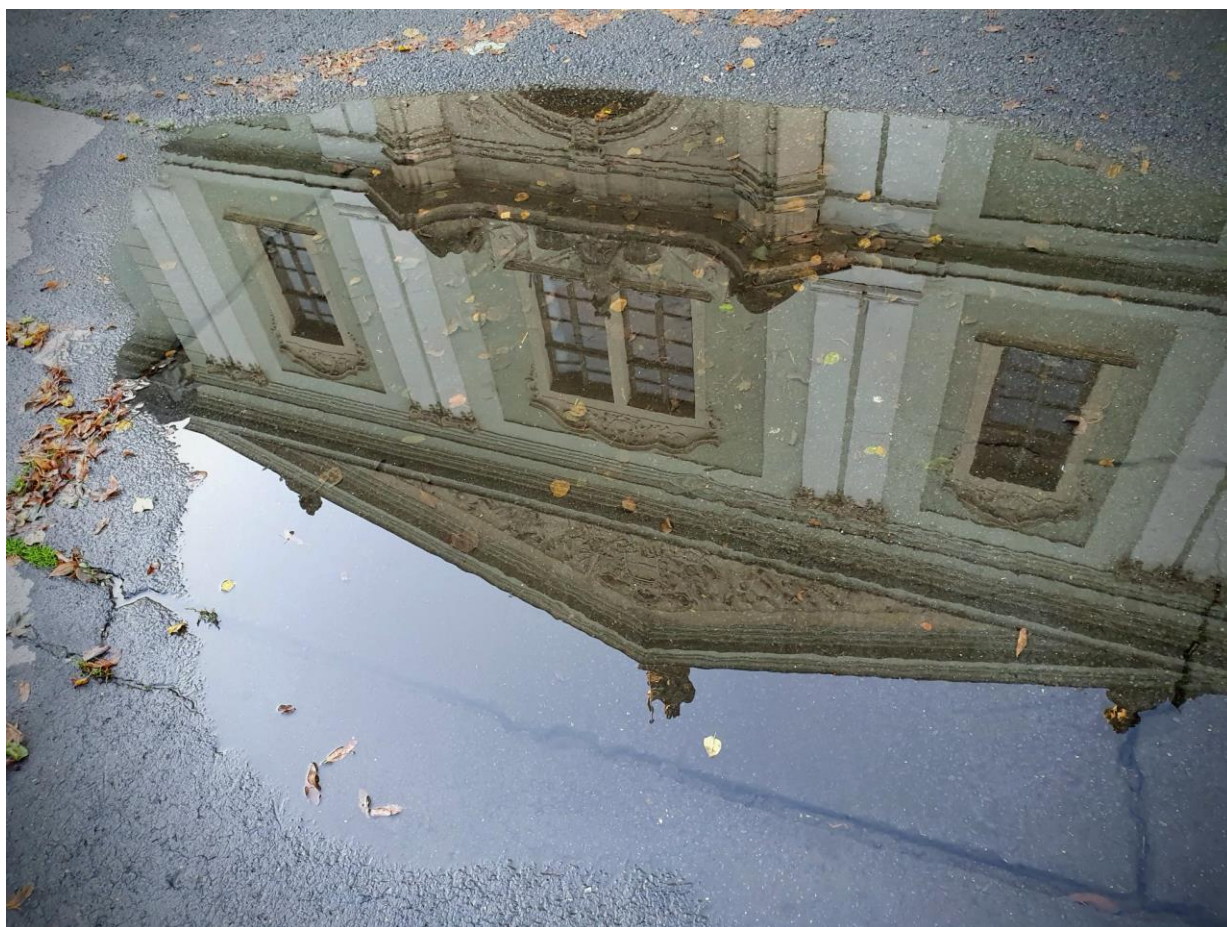
Knihovna

Genius loci...

Výroční zpráva

Knihovny Univerzity Palackého v Olomouci

2020

Knihovna UP v roce 2020 a co se podařilo

Pohled ředitelky KUP	3
----------------------	---

Ústřední knihovna:

Oddělení bibliografických –informačních služeb	7
Oddělení doplňování fondu	13
Oddělení zpracování fondu	15
Oddělení výpůjčních služeb a ochrany fondu	17

Oborové knihovny

Britské centrum 22	
Oborová knihovna Cyrilometodějské teologické fakulty	28
Oborová knihovna Fakulty tělesné kultury	30
Oborová knihovna Fakulty zdravotnických věd	32
Oborová knihovna Lékařské fakulty	35
Oborová knihovna Právnické fakulty	40
Oborová knihovna Přírodovědecké fakulty	43

Přílohy

Příloha č. 1 – Otevírací doba Zbrojnice 2020	
--	--

KUP 2020 – co se podařilo

S plným vědomím píšu – co se podařilo, protože tento rok byl pro všechny z nás, stejně jako pro celý svět, velkou výzvou.

Knihovna začala nový rok standardními činnostmi. Pandemie koronaviru, náhlá a nečekaná, však od března zásadně ovlivnila veškerý chod, činnosti a aktivity knihovny.

A navzdory všem okolnostem, omezením a překážkám se nám to opravdu podařilo – a sice vždy vymyslet, jak zachovat naše služby v co nejvyšší možné míře a jak naplnit naše základní poslání – pomoci studentům, akademikům, zaměstnancům ve studiu, výzkumu, v práci, jak jen to za situace celosvětové pandemie jde.

Pracovní nasazení, vstřícnost a kreativita byly obrovské a nezdolnost knihovnic a knihovníků včetně tolik důležité dobré nálady téměř nekonečná.

Všem v knihovně patří velký dík za to, jak mnoho dokázali, jak mnoho se jim podařilo.

Shrnutí průběhu pracovního roku v KUP

Od 13. 3. do 15. 4. byla knihovna vládními opatřeními pro veřejnost zcela uzavřena. V průběhu roku se vystřídaly další režimy – výpůjční okna, otevřeno s rozestupy a za použití roušek, otevřeno bez možnosti studia ve studovnách, bezkontaktní výpůjčky.

Přes všechna omezení týkající se KUP a studentů či akademiků v roce 2020 navštívilo knihovnu a její pobočky kolem 190 000 uživatelů (ÚK ve Zbrojnici cca 110 000, tedy přibližně ½ obvyklého počtu, 80 000 pak pobočky na fakultách a Britské centrum). Knihovníci vyzvedli a zpracovali téměř 19 000 knih vrácených přes biblioboxy (což je skokový nárůst, v r. 2019 to bylo cca 8 000).

Služby

Knihovna a její zaměstnanci se velkou rychlostí adaptovali na online aktivity a transformovali vše, co bylo z prezenčních služeb možné, do režimu online. Výpůjční oddělení se orientovala na požadavky telefonické (byly dokoupeny telefony a zřízeny horké linky), maily od uživatelů. Byl obnoven provoz chatu KUP na hlavní webové straně. Automatizovaný knihovnický systém byl přenastaven, co se pozastavení pokut a automatického prodlužování výpůjčních dob v čase plného uzavření knihovny týká. Výpůjčka Zbrojnice pracovala na stálé směny, které se pokud možno bezkontaktně střídaly z důvodu udržení akceschopnosti služeb KUP. Ve Zbrojnici se koncentrovaly požadavky uživatelů. Byly zřízeny horké linky pro výpůjčku Zbrojnice a pro oddělení BIS (od 6. 4. 2020).

Knihy se vracely výhradně do 4 biblioboxů knihovny.

Noční knihovna musela být bohužel v návaznosti na vládní opatření téměř celý rok uzavřena.

Zaměstnanci a jejich pracovní náplň, uskutečněné aktivity

Knihovníci z [výpůjčních oddělení](#) obsluhovali telefony, maily, chat, chystali knihy pro studenty, obsluhovali výpůjční okna, řešili rezervace, prodlužování, platby, částečné kopírování a skeny. Zvýšená aktivita se týkala hygieny, úklidu, revizí, vyřazování.

[Odborná oddělení, akvizice a katalogizace](#), pokračovala v obvyklých činnostech. Katalogizátoři si vozili knihy nebo jim byly dováženy na zpracování domů, akvizitěři v režimu střídání pracovali napůl z kanceláří, napůl z domova.

Pod velkým náporem se ocitlo [Oddělení BIS a MVS](#), které zajišťuje elektronické informační zdroje. Velkou rychlostí se jim podařilo pro uživatele vytvořit webináře, přejít na online semináře a výuku. KUP získala zdarma zkušební přístupy do 35 nových databází. Radila s přístupem do uvolněného Krameria a digitálních knihoven, do Bookportu, a enormní zájem o služby zaznamenala i facebooková skupina „I love E-ZDROJE UPOL“, které raketově vzrostl počet sledujících z 25 na stávajících cca 800. Narostl i počet zpracovaných rešerší.

Knihovnice z tohoto oddělení začaly vyučovat na Filozofické fakultě UP předmět C, týkající se informační gramotnosti a EIZ. Byla navázána spolupráce s akademiky na Pedagogické fakultě UP ohledně vypracovávání systematic reviews.

S Národní knihovnou byla uzavřena smlouva o přístupu k DNNT (dílům nedostupným na trhu), což na konci roku byla přímá podmínka pro opětovný přístup do digitálních knihoven a Krameria.

Knihovna se rozhodla během prázdnin v červenci a srpnu vzhledem k situaci mimořádně nezavírat, s otevírací dobou sloužila po-pá od 8-17 hodin, aby studentům umožnila dohnat a nahradit studijní výpadky z jarních měsíců.

V první vlně covid 19 bylo vše soustředěno do [Ústřední knihovny Zbrojnice](#). Byly zavřené univerzitní budovy fakult, takže knihy se převážely z poboček do Zbrojnice, odkud se dál půjčovaly, ať již na rezervace, výpůjčním oknem nebo přímo. Toto převážení kladlo enormní nároky na pracovníky zajišťující distribuci velkého objemu knih mezi Zbrojnicí a všemi pobočkami.

[Britské centrum](#) i v obtížných podmínkách zajišťovalo zkoušky AJ v termínech i náhradních, jakmile to vládní opatření povolila, a dokonce zřizuje online i dětskou skupinu pro AJ. Vytváří na facebook KUP pravidelný páteční edukativní příspěvek British Friday.

[Knihovna FTK](#) je kvůli rekonstrukci budovy zcela uzavřena, ale služby poskytovala nadále díky zvýšenému úsilí knihovnic prostřednictvím ÚK Zbrojnice a knihovní distribuce.

[Knihovna CMTF a Knihovna PřF na Envelopě i v Holici](#) stále pokračovaly v těch knihovnických činnostech, které byly podmínkami dovoleny.

[Knihovna LF a FZV](#), zde vedoucí i knihovnice stále vyučovaly a školily studenty na téma informační gramotnosti a využívání EIZ. Probíhala příprava na zřízení odpočinkového prostoru pro studenty v zadní části časopisecké studovny LF.

Knihovna Právnické fakulty UP se usilovně připravovala přesignováním knihovního fondu o cca 30 tisících knihovních jednotkách na plánované stěhování do nových prostor, pomoci kolegyním přišli knihovníci z oddělení katalogizace, z Knihovny LF, Knihovny FTK.

Richterova knihovna v Konviktu, kterou má na starosti pracovnice z výpůjčního oddělení Zbrojnice, nadále obsluhovala podle požadavků a za podmínek dohodnutých s FF-KDU své uživatele.

Vracení knih se od března do konce roku provádělo převážně přes 4 biblioboxy. Ty v první jarní vlně rovněž sloužily jako tzv. „rouškoboxy“. Dobrovolníci, kteří šli doma nedostatkové roušky, je vhazovali do biblioboxu Zbrojnice, odkud je vybíraly knihovnice a předávaly skautům. Ti je vozili na smluvená místa do nemocnic apod.

Za plného uzavření knihovny bylo hloubkově vyčištěno marmoleum v sálech Zbrojnice.

Byla dokončena výměna zastaralých klimatizačních jednotek ve 3 kancelářích 2. patra Zbrojnice.

Knihovna uskutečnila v pravidelném 4letém intervalu výběrové řízení na dodávku kopírovacích služeb a strojů, s nejnižší nabídkovou cenou opět zakázku získal Taran.

Jako každý rok, i v roce 2020 proběhlo výběrové řízení na nákup zahraničních časopisů pro UP, tentokrát došlo ke změně dodavatele a časopisy bude v r. 2021 dodávat firma Ebsco.

Hygienická a ochranná opatření

Zaměstnanci knihovny byli vybaveni všemi dostupnými ochrannými prostředky a pomůckami – ochrannými štíty, rouškami, rukavicemi, osobními dezinfekcemi. Uklízeč firma Haryservis byla požádána o zvýšený úklid a dezinfekci prostor.

Pokud to bylo možné, zaměstnanci z odborných oddělení začali praktikovat home office v kombinaci se střídáním zaměstnanců v kancelářích, maminky-knihovnice byly nuceně doma s dětmi. Výpůjční oddělení pracovala ve střídajících se směnách o stále stejném složení.

Pokud bylo otevřeno, jak v Ústřední knihovně Zbrojnice, tak na pobočkách, zaměstnanci dbali na otírání klávesnic dezinfekcí, stolů, hlídali rozestupy mezi uživateli, dbali na předepsané snížení počtu uživatelů v prostorách knihoven.

V první vlně covid-19 se předpokládalo, že knihy mohou být infikované, proto byly dávány do karantény minimálně na dva dny – tzn. položeny na prázdné stoly v prázdných sálech Zbrojnice, a pak teprve zařazeny zpět do fondu. Toto tvrzení nebylo prokázáno, celosvětově nebyl zjištěn jediný případ přenosu koronaviru z knih na člověka, proto toto opatření ve druhé vlně covid-19 bylo zrušeno.

Novinky v komunikaci a technologiích – aneb práce online

Vedoucí byli vybaveni webkamerami s mikrofony a reproduktory a rychle si osvojili práci v Teams, Zoom, WhatsApp (vytvoření chatu pracovních skupin) apod.

Pravidelné měsíční porady vedení prezenční se konaly ve studovně Zmijozel, kvůli rozestupům, za dodržení všech hygienických doporučení. Ve druhé vlně covid 19 se porady vedení konaly pouze online a pravidelně každý čtvrtek, aby tak alespoň částečně suplovaly nemožnost přirozeného setkávání osobního.

Ředitelka knihovny jako členka Výkonného výboru AKVŠ nadále pracovala na aktivitách asociace, připravovaná konference Bibliotheca academica se nakonec konala z rozhodnutí VV online a jednodenně. Asociace aktivně podporovala své členské knihovny a pomáhala v nastavení a konzultaci nových činností a organizace práce.

Akce uskutečněné

- Aktivní účast na Noci vědců 2020. Sedm knihovníků přečetlo ukázky či povídky a pohádky z knih na téma „Člověk a robot“. Tyto ukázky byly zaznamenány na You Tube a vystaveny na webu Noci vědců jako příspěvek k akci z KUP. Byla zaznamenána více jak stovka zhlédnutí.
- DED uskutečněn a informace, výstava Marie Terezie a prohlídky uskutečněny pro cca 250 návštěvníků Zbrojnice
- Vánoce pro všechny – daří se uskutečnit a pomoci organizátorům jako obvykle: výběr dárků na recepci, uskladnění v ředitelně, poskytnutí prostoru pro balení o víkendu ve Zbrojnici, zapůjčení beden.

Původně plánované, ale zrušené akce

- První setkání ředitelů uskupení AURORA Z 8 univerzitních knihoven, plánované na 16. 3. 2020 v Norwichi, UK, je kvůli covid-19 odloženo na neurčito.
- Ta samá situace nastává ohledně konference BIBLIOTHECA ACADEMICA Liberec, konference EASL v Heidelbergu, studijní cesty SKIP do knihoven Francie, studijních pobytů Erasmus a všech služebních cest po ČR i do zahraničí. Rovněž se nekoná 4. ročník Knihovnického turnaje v pétanque 3 olomouckých knihoven (KUP, KMOL, VKOL).

Mgr. Helena Sedláčková
Ředitelka KUP

Oddělení bibliograficko-informačních služeb (BIS)

Elektronické informační zdroje (EIZ)

CzechELib – Národní centrum pro elektronické informační zdroje
<https://www.czechelib.cz/cs/>

Univerzita Palackého v Olomouci úspěšně pokračuje v projektu CzechELib, který na období 2018 – 2022 zajišťuje přístup do vybraných odborných databází. Zdroje, které jsou tímto projektem podpořeny, získávají dotaci EU ve výši 50 – 70%. K 31. 12. 2019 skončilo období udržitelnosti projektů Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (dále jen OP VaVpl), kterými byla pokryta většina zdrojů medicínského a přírodovědeckého zaměření. Vybrané databáze z OP VaVpl pak od 1. 1. 2020 byly nově zahrnuty do projektu CzechELib a tím byl zajištěn plynulý a bezproblémový přístup k těmto zdrojům i pro další období.

Univerzita Palackého v Olomouci rovněž pokračuje v programu **VISK 8/A Informační zdroje**, který realizuje Národní knihovna ČR, kde se každoročně obnovuje přístup do mediálních databází Anopress a PressReader.

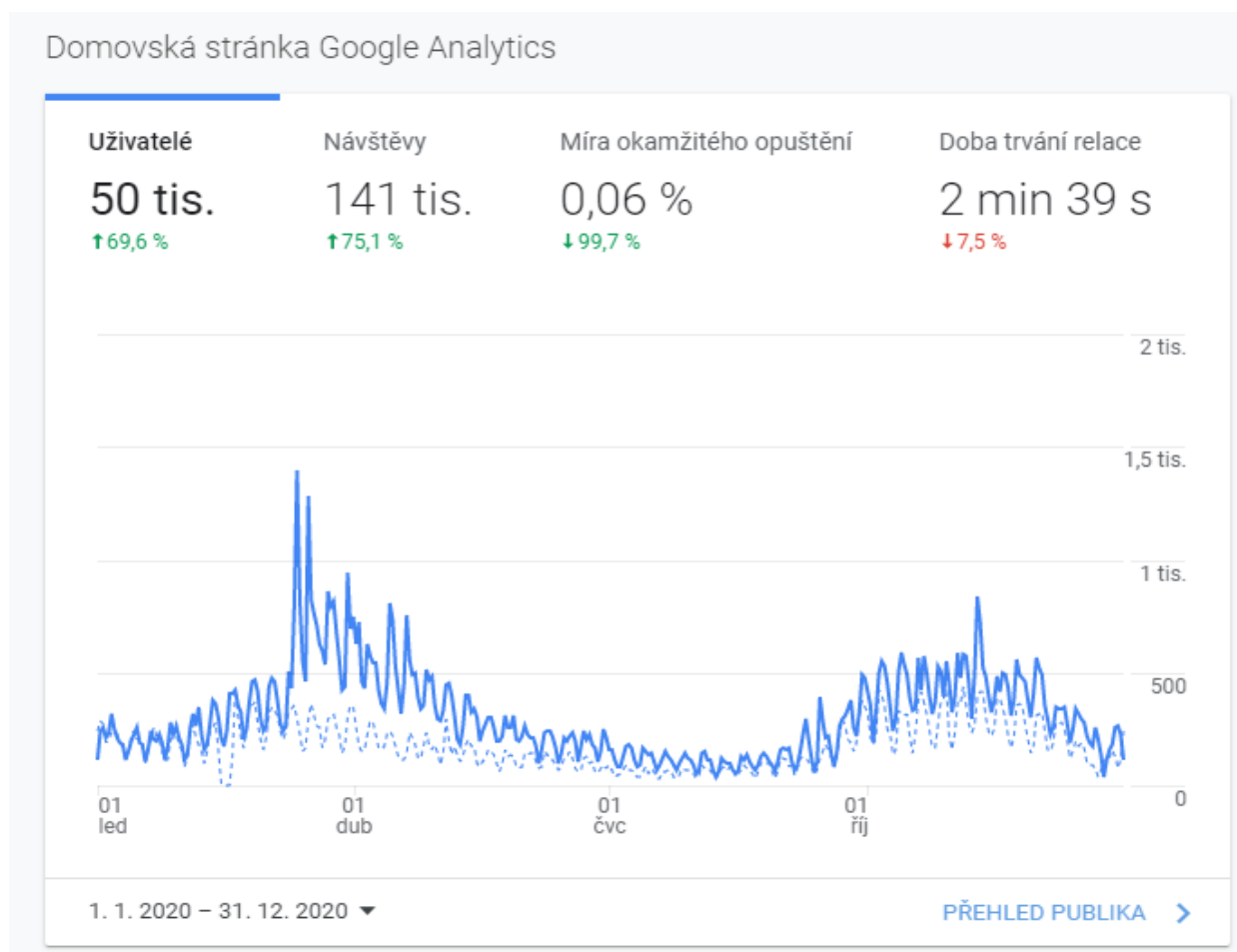
Portál EIZ UP

Webová aplikace Portál EIZ UP (<https://ezdroje.upol.cz>) je vstupní branou pro přístup k elektronickým informačním zdrojům (dále jen EIZ). Poskytuje nejen přístupové linky, ale rovněž informace o obsahu a aktuálních změnách v EIZ, případně nabídky zkušebních přístupů do databází a informace o školeních a aktivitách souvisejících s EIZ. I v průběhu roku 2020 byla upravována grafická podoba Portálu EIZ UP tak, aby korespondovala s jednotným vizuálním stylem UP a byla pro své uživatele co nejvíce intuitivní, přehledná a přívětivá.

Aktivita na Portále EIZ UP se oproti předcházejícím letem výrazně zvýšila. V souvislosti s pandemií Covid-19 téměř dvojnásobně vzrostl počet uživatelů, kteří měli možnost v průběhu celého roku využít kromě standardně předplacených databází i dalších 35 nových zkušebních přístupů, bezplatně poskytnutých provozovateli.

Aktivita na webu byla sledována prostřednictvím Google Analytics.

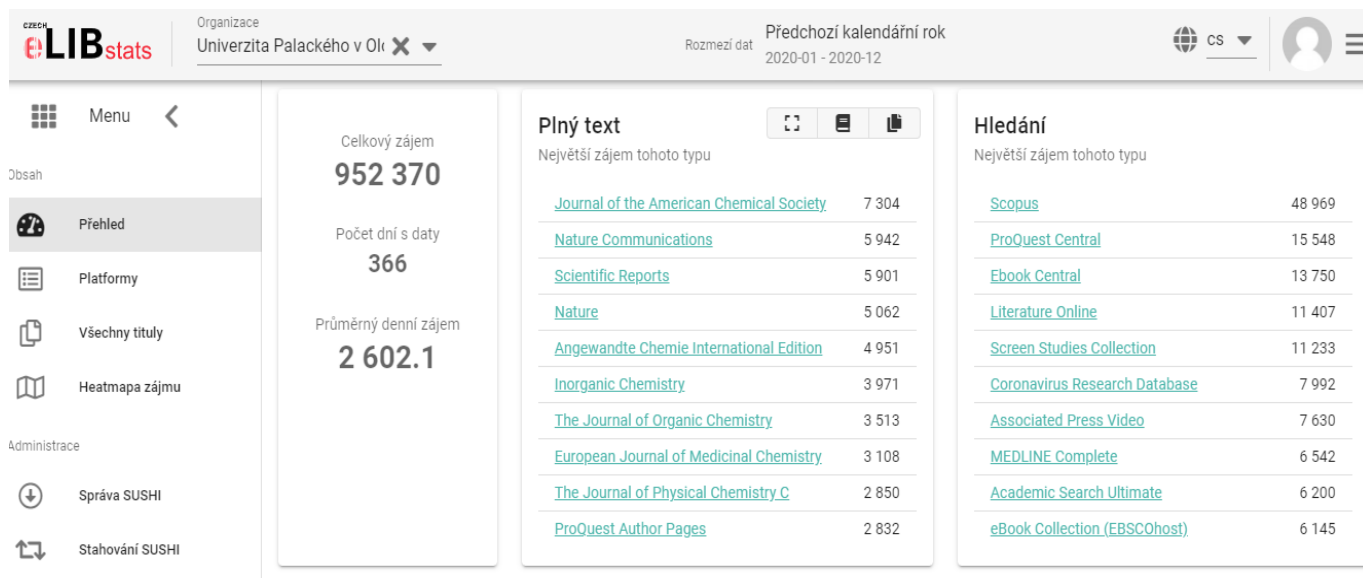
Graf návštěv za období 1. 1. 2020 – 31. 12. 2020:

Na podporu Portálu EIZ UP a elektronických zdrojů obecně byla 24. ledna 2020 založena facebooková skupina **I LOVE E-ZDROJE UPOL** a k ní 11. února 2020 i stejnojmenná stránka I Love E-zdroje Upol. V průběhu roku bylo na této skupině zveřejněno 99 příspěvků, jež přinášely nejčastěji informace o nových e-zdrojích, zkušebních přístupech či o připravovaných webinářích Knihovny UP, případně o nabídce webinářů realizovaných poskytovateli e-zdrojů. Kromě toho se v rámci skupiny zodpovídaly dotazy a poskytovaly rady související především s přístupem k EIZ pro studenty a zaměstnance UPOL (celkem těchto online konzultací bylo 27). Ke konci roku 2020 měla skupina bezmála 800 členů.

Přehled zájmu dle statistického systému CELUS zahrnující databáze z projektu CzechElib

Přehled zahrnující nejčastěji využívané zdroje k hledání a nejvíce stažených článků v plném textu z jednotlivých časopisů dle statistického systému CELUS

Přehled nejvyužívanějších platform k hledání a počty stažených článků v plném textu dle statistického systému CELUS

Rešeršní a adresné informační služby

Pro zájemce z řad uživatelů kategorie A bylo zpracováno **32 rešeršních požadavků** zaměřených na odbornou problematiku. Prostřednictvím služby **E-novinky** byli uživatelé emailem informováni o změnách ve vyhledávacích prostředích EIZ, o rozšiřování obsahu stávajících databází, o nových zkušebních přístupech apod. V roce 2020 bylo celkem zasláno oproti předchozím rokům **rekordních 3 582 emailů**.

V průběhu roku bylo poskytnuto pouze **8 osobních individuálních konzultací do 30 minut a 4 konzultace v délce trvání nad 30 minut**, týkajících se práce s EIZ, které byly vyžádány především z řad studentů. Rovněž byly zodpovídaný dotazy (telefonicky, emailem), které souvisely s přístupem k EIZ v rámci celouniverzitní sítě UP i prostřednictvím vzdáleného přístupu, rozšiřováním EIZ v rámci připravovaných projektů atd. Počet těchto dotazů výrazně stoupl nejenom v souvislosti s pandemií COVID-19, ale také v souvislosti s uzavřením Knihovny UP, nařízenou distanční výukou a také díky zvýšenému zájmu o EIZ. Celkově bylo zodpovězeno **183 dotazů**, což představuje cca čtyřnásobný nárůst oproti loňskému roku.

Personálie

Ke 12. říjnu 2020 posílila Oddělení bibliograficko-informačních služeb Mgr. Sylvie Sommerová, která se vrátila do Knihovny UP po rodičovské dovolené. Náplní její práce by měla být především tematika Open Access a aktivity s tímto související. Chod obou oddělení je tak nyní celkově zajišťován sedmi zaměstnankyněmi.

Ty se v průběhu roku aktivně zapojily do 62 vybraných odborně vzdělávacích kurzů či seminářů, později především webinářů, a účastnily se i několika odborných online konferencí. Za všechny bych uvedla například Kurz knihovnické angličtiny e-LKA 2, Kurz práce s informacemi, seminář Vedení porady, webinář Kde je hranice plagiátorství a Contract cheating neboli práce psané na zakázku, PR akademie pro knihovníky, online konference miniINFORUM 2020, Bibliotheca Academica 2020 apod.

Meziknihovní výpůjční služba

Aktivní MVS

Celkový počet požadavků od čtenářů	1030
Počet objednávek do tuzemských knihoven	607
z toho vyřízených výpůjčkou	401
z toho vyřízených tištěnou kopií	206
Počet nevyřízených požadavků	423*

* z tohoto počtu nebylo 250 dokumentů nalezeno v českých knihovnách (a následně objednáno prostřednictvím mezinárodní MVS) a zbývajících 173 požadavků nebylo vyřízeno z následujících důvodů:

- 1) dokument byl nalezen v KUP nebo ve VKOL
- 2) dokument byl nalezen v našich databázích nebo na internetu

3) dokument nebylo možno objednat kvůli nedostupnosti v konkrétní knihovně

4) čtenář svoje požadavky stornoval

Pasivní MVS

Celkový počet požadavků od tuzemských knihoven	267
z toho vyřízených výpůjčkou	130
z toho vyřízených tištěnou kopií	49
Počet nevyřízených požadavků	88*

* dokumenty byly v KUP nedostupné (prezenční výpůjčky) nebo byly objednávky nesprávně zaslány na KUP a dále postoupeny LF nebo VKOL nebo žádající knihovna svou objednávkou stornovala

Mezinárodní MVS

Celkový počet požadavků MMVS	250
z toho celkový počet objednávek odeslaných do VKOL	236
z toho vyřízených výpůjčkou	162
z toho vyřízených tištěnou kopií	74
z toho vyřízených prostřednictvím SUBITO	14
z toho vyřízených elektronickou kopií	14*

*Kopie jsou ze strany Subita dodávány v elektronické podobě, čtenářům potom předány v tištěné verzi

Mezinárodní MVS pasivní

celkový počet požadavků.....	2
kladně vyřízeno.....	0
počet nevyřízených požadavků.....	2

Vzdělávací aktivity

Uspořádali jsme již 3. ročník vzdělávací a propagační akce **Týden s EIZ aneb Poznejte e-zdroje zblízka**, který se konal v termínu 24. 2. – 28. 2. 2020. Zájemci mohli osobně přijít do Zbrojnice nebo na některou z poboček Knihovny UP, kde jim pracovníci KUP poskytovali informace k elektronickým informačním zdrojům. Účastníci si také mohli vybrat drobnosti z nabídky propagačních předmětů, jež byly věnovány zástupci některých společností. Letos poprvé byly v rámci této akce realizovány workshopy, které si okamžitě získaly řadu zájemců. Ti si mohli pod dohledem zkušeného lektora prakticky vyzkoušet práci s vyhledáváním relevantních zdrojů pro své studium. Také tento rok se počet aktivních účastníků pohyboval okolo 350 osob.

V průběhu roku 2020 se Oddělení bibliograficko-informačních služeb dále zapojovalo do aktivit souvisejících s tématem **Open Access** a **Open Science**. Sledovalo aktuální dění nejenom na půdě UPOL, ale také na poli české vědy a vědy mezinárodní. Formou školení, přednášek či

konzultací nabízelo zájemcům informace související s touto problematikou a zároveň i podporu při publikování odborných článků.

V jarním a podzimním semestru probíhala pravidelná školení na práci s EIZ, kterých se účastnili zájemci z řad studentů i akademických pracovníků. Tématy jednotlivých školení byly správná rešeršní strategie, možnosti vyhledávání v katalozích a licencovaných databázích, citování s citačním manažerem Citace PRO Plus, Open Access, predátorské časopisy a jak postupovat při publikování odborného článku.

Od začátku roku 2020 se podařilo realizovat ještě **16 seminářů**, na kterých bylo prezenčně proškoleno **159 účastníků**. Od konce března z důvodu nařízení distanční výuky související s pandemií COVID-19 a také v důsledku veškerých vládních nařízení jsme nabízeli školení nově formou webinářů. Těch jsme do konce roku uskutečnili **28** a zúčastnilo se jich **777** posluchačů z řad studentů, akademiků i vědeckých pracovníků UP. Součástí informačního vzdělávání byly opět i vstupy do diplomových seminářů nebo podobně zaměřených předmětů na jednotlivých fakultách UP.

Pokračovali jsme také ve vedení předmětu **Elektronické informační zdroje pro doktorandy** na Filozofické fakultě UP (FIF/91MIZ), který je realizován formou pětihodinové blokové výuky dvakrát za semestr. Online formou výuky, jak v jarním, tak i podzimním termínu, se podařilo proškolit celkově 43 studentů. Novinkou bylo vytvoření akreditovaných předmětů **Elektronické informační zdroje i pro studenty bakalářského (FIF/EIZB) a magisterského studia (FIF/EIZM)** na Filozofické fakultě UP. Byly poprvé vyučovány v zimním semestru 2020/2021 a zapsal se do nich maximální možný počet studentů. Úspěšně oba předměty dokončilo **28 studentů**.

Pokračovali jsme také ve spolupráci s Oddělením dalšího vzdělávání pro zaměstnance UP, kdy byly vypsány 4 kurzy na téma **Elektronické informační zdroje a Open Access – otevřený přístup k vědeckým informacím**.

Mgr. Kristina Mikešová
vedoucí Oddělení BIS

Oddělení doplňování fondu

I přes specifický pracovní režim způsobený pandemií COVID19 probíhala akvizice periodických i neperiodických dokumentů plynule. Od března do května 2020 jsme přešli na kombinaci práce z domova a prací v kanceláři. Na stejný režim jsme pak přešli opět v říjnu. Tomuto režimu jsme přizpůsobili i pracovní agendy a nedošlo tak k žádnému významnějšímu výpadku v akvizici nových knihovních dokumentů

Akvizice neperiodických dokumentů

Přes ztížené podmínky způsobené kombinovaným pracovním režimem, byla v roce 2020 z rozpočtu Knihovny UP čerpána na nákup knih rekordní částka přesahující 1 800 000,- Druhým zdrojem, ze kterého byla akvizice financována, je částka alokována z dotace Olomouckého kraje, která byla stejně jako v předchozích letech 400 000,-. Celkově tedy byly pořízeny nové tituly v tištěné i elektronické podobě za cca 2 200 000,-

V září 2020 jsme také uzavřeli první etapu nákupu e-knih formou PDA. Vybírali jsme touto formou z kolekce medicínské literatury vydavatelství Cambridge University Press, kterou jsme měli zpřístupněnou od podzimu 2019. Vybrali jsme tituly v celkové ceně 220 000,- V akademickém roce 2020/2021 v této formě výběru k akvizici e-knih pokračujeme. Opět vybíráme z nabídky stejného vydavatelství, ale tentokrát z kolekce Life Sciences.

V průběhu roku bylo také akvírováno několik menších darů.

Akvizice periodických dokumentů

Stejně jako v předchozím roce, byl i v roce 2020 vybrán dodavatel zahraniční literatury formou výběrového řízení. Letošní průběh veřejné soutěže byl značně komplikovaný, protože muselo být na základě námítky firmy EBSCO odvoláno vyhlášení vítěze (firmy SUWECO) a zakázka musela být znovu hodnocena. I na podruhé hodnotící komise vyhlásila vítězem firmu SUWECO, která ovšem nakonec odstoupila od podpisu smlouvy. Tím se stala vítězem firma EBSCO s nabídkovou cenou 3 577 989,42 Kč bez DPH.

I v roce 2020 nám Dr. Filip formou daru uhradil předplatné titulů Time a Der Spiegel v ceně 13 163,35 Kč.

Personální změny

V roce 2020 k žádným personálním změnám nedošlo. Všichni zaměstnanci pokračují se stejnými úvazky i se stejnou pracovní náplní.

Vzdělávání

Vzhledem k tomu, že byla naprostá většina školení, seminářů, konferencí a podobných akcí zrušena, případně přesunuta do online prostředí, bylo další vzdělávání pracovníků ODF značně omezené. Zúčastnili se tak několika online kurzů v rámci CŽV UPOL a dále pokračují v jazykových kurzech.

Mgr. Antonín Pokorný
vedoucí Oddělení DF

Oddělení zpracování fondu

Oddělení zpracování fondu zpracovává knižní i speciální dokumenty (elektronické zdroje, hudebniny, kartografické dokumenty, zvukové záznamy a videozáznamy), pro všechny fakulty Univerzity Palackého (viz grafy) a také pro jednotlivá pracoviště Univerzity Palackého a některé katedry. V roce 2020 to byly Katedra asijských studií, Richterova knihovna, Francouzské centrum, Centrum judaistických studií, Katedra historie – sekce archeologie a další. Všechny zpracované záznamy se objevují nejen v katalogu Knihovny Univerzity Palackého, ale zasíláme je i do Souborného katalogu ČR, a zároveň se spolupodílíme zasíláním jmenných, korporativních a věcných autorit na tvorbě souborů Národních autorit ČR.

V našem oddělení pracuje šest samostatných odborných knihovníků. Pět katalogizátorů, kteří zpracovávají dokumenty kompletně, a to ze jmenného i z věcného hlediska. Každý z katalogizátorů zpracovává knižní dokumenty ze všech oborů a ve všech jazykových variantách, které se v rámci Univerzity Palackého pořídí. Zároveň se každý katalogizátor specializuje na jeden konkrétní druh speciálního dokumentu. Všichni katalogizátoři také vytváří a doplňují personální autority, které potřebují použít do zpracovávaných dokumentů, a supervizorka takto vytvořené autority reviduje a zasílá do souboru Národních autorit ČR.

Vedoucím oddělení Jiří Škrobák je zároveň jmenným redaktorem katalogu, tudíž je garantem jmenného zpracování dokumentů. Helena Andrášková je katalogizátorkou, a zároveň věcnou redaktorkou katalogu. Je tedy garantem věcného zpracování dokumentů a vytváří nové věcné autority, které zasílá do rejstříku Národních autorit. Redaktoři sledují metodiku Národní knihovny ve své oblasti, jsou členy Pracovních skupin NK, školí a informují ostatní katalogizátory. Lenka Trojanová je pak supervizorkou personálních autorit, sleduje změny v této oblasti a informuje ostatní katalogizátory. Pavla Lžičarová vytváří korporativní autority, které po supervizi taktéž zasíláme do souboru Národních autorit ČR. Jiří Škrobák se také věnuje stavění fondu ústřední knihovny, spravuje systém signatur, věnuje se aktualizaci signatur a provádí jejich změny.

Pokračuje i spolupráce s Centrem podpory studentů se specifickými potřebami Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Dokumenty potřebné ke studiu zpracovává nadále do katalogu Simona Uherková. Zpřístupní je tak oprávněným uživatelům.

Statistiky

Na rok 2020 byl Pavle Lžičarové a Lence Trojanové schválen Grant Ministerstva kultury ČR - VISK9 na projekt Harmonizace lokálních autorit KUP se souborem národních autorit v Souborném katalogu Národní knihovny ČR. Díky tomu se podařilo zkontrolovat, zharmonizovat a opravit 9.029 jmenných autorit.

V roce 2020 bylo v rámci zpracování dokumentů v oddělení OZF vytvořeno, zrevidováno a zasláno do souboru Jmenných autorit ČR 2.046 jmenných a korporativních autorit. Celkově jsme od roku 2009, kdy naše knihovna zakoupila systém ARL a začala pracovat ve formátu

Marc21, přispěli ke konci roku 2020 do souboru Národních autorit ČR počtem větším než 16 tisíc nových autorit.

Nadále jsme zpracovávali nejen nové knihy (zakoupené z rozpočtu na nákup knih KUP a grantů fakult a kateder), ale i starší dokumenty z některých kateder, které doposud nebyly zaevidované a zpracované v katalogu KUP (např. dokumenty z Katedry asijských studií, z Richterovy knihovny na Konviktu a také z Katedry archeologie). V rámci tzv. fakultní registrace FF jsme v roce 2020 zpracovali 3.263 dokumentů.

V roce 2020 jsme zaslali do Souborného katalogu ČR 3.666 nových záznamů dokumentů, a tím jsme navýšili celkový počet námi zaslaných nových záznamů na 51.874. U těchto záznamů jsme tzv. vlastníci záznamů, což znamená, že jsme záznam zpracovali jako první a ostatní knihovny se k nám připojují. Celkově bylo z naší knihovny do konce roku 2020 přijato do Souborného katalogu ČR 111.188 záznamů. V roce 2020 to pak bylo 7.400.

V roce 2020 jsme pokračovali s aktivní spoluprací s projektem ObalkyKnih.cz. Během roku 2020 jsme jako celá Knihovna UP naskenovali a odeslali celkem 21.423 stran obálek, obsahů a literatury. Samotná katalogizace se podílela naskenováním počtu 11.611 stran. Od počátku naší spolupráce v roce 2017 jsme přispěli již téměř stotisíci naskenovanými stranami.

Personálie

V dubnu nebyla prodloužena pracovní smlouva Martinu Protivánkovi. Na jeho místo prozatím nikdo nebyl přijat.

Jiří Škrobák, DiS.
vedoucí Oddělení ZF

Oddělení výpůjčních služeb a ochrany fondů

Výpůjční služby

Rok 2020 se stal v oddělení výpůjčních služeb a ochrany fondů na Zbrojnici naprosto výjimečným. Režim pro uživatele knihovny se musel neustále, stejně jako v celé republice, přizpůsobovat protipandemickým opatřením vlády ČR tak, aby nedošlo k šíření koronaviru mezi obyvatelstvem.

Oddělení celé toto nejisté období zvládlo naprosto skvěle a služby byly tak zajištěny v podstatě za jakýchkoliv podmínek a překážek. Ve spolupráci s vedením knihovny a v duchu úsloví „nouze naučila Dalibora housti“ i výpůjční oddělení „pandemie naučila půjčovat knihy studentům jakýmkoliv způsobem i v době uzavření knihovny“.

Knihovnicko-informační služby + novinky

Předem stanovený plán otevírací doby, plánované akce, vzdělávací projekty, výstavy - to všechno se hned na jaře roku 2020 stalo pouhou fikcí. První jarní vlna pandemie koronaviru a poté i druhá podzimní vlna otřásly jakýmkoliv zažitým fungováním Zbrojnice. V podstatě ze dne na den, často i z hodiny na hodinu bylo potřeba reagovat na vyhlášená opatření hygienické služby a centrální nařízení vlády ČR, která často byla vyhlášována bez konkrétnějších detailů, a bylo potřeba improvizovat. Základem celoroční práce se tak stalo provizorní hledání způsobu, jak půjčovat nadále uživatelům dokumenty i bez běžného přístupu do výpůjčních sálů knihovny.

Oddělení pracovalo neustále v několika stále se měnících různých režimech – buď otevřeno, nebo zcela zavřeno, nebo otevřeno pouze pro půjčování a vracení knih bez studijních prostor, výpůjčka pouze přes výdejní okno, půjčování přes izolovaný samostatný vstup zcela bezkontaktně. Měnila se tak neustále i kreativita oddělení směřující k udržení služeb. Cíl byl jediný – dokumenty se musí ke studentům a vyučujícím dostat za každou cenu. Na základě mailových žádostí a telefonických rozhovorů, na základě rezervačního návštěvního systému, v desítkách případů denně, kreativně (a právně v pořádku) z hlediska předávání.

To vše v interních omezujících hygienických opatřeních – roušky, dezinfekce, rozestupy – střídání směn bez možnosti setkávání, omezené denní směny.

Na druhou stranu s naprosto plnou podporou vedení knihovny a univerzity – umožnit přísun dokumentů studentům i k jejich on-line studijnímu režimu.

Za celý rok výpůjční oddělení pracovalo v běžném provozu pouze do poloviny března a částečně v září a říjnu – naopak se proto neuzavřela Zbrojnice o prázdninách. Jinak se vždy pracovalo v omezených režimech daných aktuálně vládou ČR.

Téměř žádné plánované univerzitní, městské i celostátní akce související s knihovnou se neuskutečnily – byly zrušeny nebo odloženy.

Komunikace knihovny na webu, Facebooku i Instagramu se tak stala dost zásadní vzhledem k neustále se měnícím podmínkám pro otevření knihoven – stejně tak více vzrostl význam telefonní a mailové komunikace, oproti minulým letům.

I v této nestálé době se ale pracovalo na dalším postupném vyřazování neaktuální literatury ze skladů knihovny. Stabilně také nadále probíhaly běžné úpravy a menší opravy knih z volného výběru – obalování, přelepy signatur, atd. Někteří pracovníci oddělení se podíleli na skenování obálek knih do katalogu.

Postupně byly nadále renovovány podlahy – marmolea v určitých úsecích studoven a chodeb. Nadále probíhalo postupné základní katalogizační zpravování darovaných filmových DVD pro pozdější studijní využití.

Prostorové úpravy související s výpůjčním oddělením:

- renovace marmolea a vstupních kobereců v dalších výpůjčních sálech a klubovnách

Technická vylepšení související s výpůjčním oddělením:

- používání rezervačního systému UP pro izolovaný přístup studentů k výpůjčnímu oknu v době pandemických opatření
- nové kopírovací přístroje – tiskárny
- nové platební terminály pro bezhotovostní platby platebními kartami – příprava k provozu

Došlo k aktualizacím provozních řádů souvisejících s knihovnou – provozní řády knihovny - Zbrojnice, její recepce a její noční studovny.

Statistiky

- 110 255 uživatelů navštívilo knihovnu (Zbrojnici)
- 59 637 absenčních výpůjček a prolongací
- 112 950 xerokopíí a tisků
- 4 632 nabití kreditů na Identifikační karty v celkové částce 387 888,40 Kč v hotovosti
- 4 412 zodpovězených emailů (+ 49 odpovědí přes Facebook)
- 75 492 dokumentů založeno zpět do regálů volného výběru
- 11 556 dokumentů vráceno do biblioboxů
- 34 exkurzí (758 lidí)
- 116 117 dokumentů ve volném výběru a 170 665 ve skladu
- 699 studentů celkem navštívilo noční studovnu Zbrojnice v nočních hodinách

Výše uvedené statistické ukazatele nelze moc porovnávat a hodnotit vzhledem k minulým letům – provoz nebyl běžný, byl ovlivněný dlouhodobým uzavřením knihovny nebo omezením provozu.

Personálie

Provoz (74 hod. týdenní běžná provozní doba) zabezpečovalo 13 pracovníků. V době pandemických opatření docházelo k jejich izolacím při střídání směn – z důvodu přípravy na možná karanténní opatření. Z toho jedna pracovnice ve zkráceném úvazku na Richterově knihovně Katedry dějin umění FF UP. Každý pracovník knihovny má navíc stanovené specifické provozní úkoly navíc.

V roce 2020 odešla na mateřskou dovolenou Kamila Kotková, její místo nebylo úspěšně obsazeno.

V provozu recepce byli využíváni brigádníci.

Školení knihovníků na UP

- Školení v odd. BIS na EIZ (el. inf. zdroje) a službu BOOKPORT
- Školení BOZP, požární ochrany, řidičů
- Pracovníci oddělení navštěvovali kurzy anglického jazyka

Školení knihovníků mimo UP

- Nebylo možné uskutečnit – žádné studijní návštěvy, školení, semináře, konference, exkurze

Kulturní a společenské akce

Akce pořádané UP

- Sběr vyrobených hygienických látkových roušek do „rouškoboxu“ / Zbrojnice jako sběrné místo pro UP (březen, duben)
- Charitativní projekt studentů UP „Vánoce pro všechny 2020“ - dárky pro seniory v LDN na Moravě a pro děti se specifickými poruchami / Zbrojnice jako kontaktní a sběrné místo (prosinec)
- Podíl na akci „Noc vědců“ na UP s podtitulem Člověk a robot (videočtení o robotech)

Výstavy, čtení, semináře v knihovně

- Informační akce „Týden s EIZ“ – elektronickými informačními zdroji v KUP (únor)
- Výstava „Přírodní krásy Nového Zélandu“ /foto Anna a Tomáš Nyklovi (červen)
- Výstava vzácných a historických knih, v rámci Dnů evropského dědictví (DED) v Olomouci (září)
- Výstava „Reformátorka Marie Terezie“ - v rámci DED (září)
- Výstava „Architektura knihoven ve 21. století“ (říjen)

Pomoc / podíl na akcích jiných organizací

- Spolupráce s organizací SPOLU při shromažďování darovaných výtvarných potřeb - sbírka pro volnočasové aktivity za pomoci studentu UP / Zbrojnice jako sběrné místo

Vize do budoucna

- Pokračovat nadále ve zvýšené aktualizaci knihovního fondu (přeřazování, vyřazování, odpisy, atd.), jak ve volném výběru, tak především ve skladech knihovny
- Zdokonalování se pracovníků v anglickém jazyce a vyhledávání v EIZ
- Zdokonalování se pracovníků v univerzálnosti a zastupování v rámci většího oddělení
- Zvýšení psychické odolnosti pracovníků pro náročné období, účast na stmelujících teambuildingových aktivitách knihovny
- Osamostatnění v problematice ARL, nová školení ARL
- Zapojení se do akce skenování knižních obálek, obsahů knih a soupisů literatury
- Další zlepšování nadstandardních podmínek pro studenty
- Dokončení a revize nového skladového prostoru pro uložení historických knih
- Retrokatalogizace dalších speciálních částí fondu (filmová CD)
- Vytvoření dalších studijních prostorů na chodbách knihovny
- Organizace dotazníku pro studenty o spokojenosti se službami knihovny

Ochrana fondů

Úsek ochrany fondů pracuje v režimu: expedice (2 pracovníci), recepce (2 pracovnice) a podatelna (1). U všech činností došlo k zaučení náhradníků, event. brigádníků.

Odborné činnosti

V roce 2020 pokračovalo průběžné nastartované vyřazování nepotřebných knih ze skladu, provedlo se částečné řádné administrativní zpracování těchto odpisů za rok 2019.

Dále se průběžně prováděla kontrola stavění skladového knihovního fondu.

Provádělo se obalování knih na novém obalovacím systému/přístroji COLIBRI – celkem 4 730 obalových operací.

Nově se započala digitalizace starých VHS kazet z fondu knihovny – převod na DVD. V roce 2020 se tak převedlo na čitelný nosič 119 kazet.

Statistiky

Ze skladu bylo absenčně půjčeno 3 803 knih. Z knihovního fondu ÚK v souladu s knihovním zákonem bylo odepsáno a vyřazeno 481 knih a 17 ztrát (nahrazené ztráty). Došlo k rozšíření a stabilizaci spolupráce při opravách vazeb poškozených knih - v univerzitní knihvazačské dílně Vydavatelství UP.

Upomínková agenda

V průběhu roku 2020 byla upomínková agenda částečně omezena vzhledem k dlouhodobému uzavření knihovny kvůli pandemickým opatřením.

Personálie

Odešla Marie Skopalová z recepce KUP, přibyla Hana Dostálová jako revizní pracovník.

Spolupráce

Úsek ochrany fondu i nadále dlouhodobě spolupracuje s organizací SPOLU (agentura pro podporované zaměstnávání) a umožňuje roční bezplatnou praxi jednomu klientovi organizace.

Richterova knihovna

Odborná knihovna Katedry dějin umění FF UP, pojmenovaná na počest historika umění a zakladatele dějin umění jako studijního oboru na olomoucké univerzitě Václava Richtera, obsahuje několik tisíc svazků odborné literatury a několik desítek titulů odborných periodik. Je v gesci Knihovny UP, spadá personálně mimořádně pod odd. výpůjčních služeb a ochrany fondů. Spolupráce s katedrou probíhá bez problémů.

Richterova knihovna obsahuje aktuálně celkem 3 268 svazků. Během celého studijního roku navštívilo knihovnu celkem 298 studentů, provoz byl ovšem také ovlivněn uzavíracími opatřeními v době pandemie koronaviru.

Mgr. Vladimír Klásek
vedoucí Oddělení výpůjčních služeb a ochrany fondu

Britské centrum KUP

Britské centrum je pobočkou KUP, jejíž činnost je zaměřena na oblast English Language Teaching and Learning. Pobočka je jako jediná součást Knihovny UP otevřena nejen studentům, zaměstnancům, absolventům UP a studentům U3V, ale také široké veřejnosti, která tuto možnost hojně využívá.

Britské centrum KUP si klade za cíl pomáhat studentům i vyučujícím při výběru vhodných materiálů pro studium a výuku anglického jazyka na všech úrovních vzdělávání, podporovat snahu o individuální zdokonalování v anglickém jazyce a propagovat anglosaskou kulturu. Nabízí širokou škálu jazykových učebnic pro všechny úrovně pokročilosti od úplných začátečníků až po úroveň „proficiency“, beletrie, filmy včetně dokumentů a filmů pro děti, dětské knihy a hry v anglickém jazyce, umožňuje exkurze školním skupinám, pořádá kurzy angličtiny zaměřené na přípravu na mezinárodní jazykové zkoušky, ve spolupráci s British Council Czech Republic zajišťuje pořádání certifikovaných mezinárodních zkoušek Cambridge English a samostatně i ve spolupráci s dalšími organizačními jednotkami UP a s British Council Czech Republic organizuje kulturně-vzdělávací akce.

Knihovnicko-informační služby

Rok 2020 byl významně postižen koronavirovou krizí. Až do 12. března zaměstnanci BC jako v jiných letech poskytovali v obvyklé otevírací době kromě běžných služeb týkajících se výpůjček také nejrůznější informace ohledně nabídky a služeb knihovny BC, mezinárodních jazykových zkoušek, jazykových kurzů a jazykového vzdělávání obecně.

S příchodem jarní vlny epidemie nového koronaviru bylo od 13. března téměř do konce května BC KUP pro čtenáře a další zájemce uzavřeno stejně jako celá Knihovna UP. Koncem dubna bylo v budově Zbrojnice zprovozněno výpůjční okno, prostřednictvím kterého mohlo BC v omezené míře fungovat. Od konce května bylo znovu otevřeno v mírně omezené otevírací době (o sobotách bylo zavřeno), obvyklé letní uzavření BC bylo o dva týdny zkráceno. K dalšímu uzavření došlo s podzimním rozvojem epidemie, a to od 22. října do 2. prosince. Na krátkou chvíli se BC vrátilo k téměř běžnému provozu v období od 3. do 18. prosince 2020.

V době nuceného uzavření se pracovnice BC KUP věnovaly jednak poskytování informací (telefonicky, e-mailem), vyřizování objednávek na půjčování/návrat (tituly z BC nelze vkládat do biblioboxů KUP) a prodlužování, ale hlavně restrukturalizaci a aktualizaci knižního fondu. Kromě akvizic a vyřazování probíhaly i relokace mezi aktivním fondem a skladem.

Návštěvnost, ačkoliv byla výrazně poznamenána koronavirovou krizí (hlavně několikaměsíčním nuceným uzavřením), byla v r. 2020 v porovnání s předcházejícím rokem téměř 60% (viz statistiky), počtem výpůjček a prodloužení zůstalo BC KUP druhou nejfrekventovanější pobočkou KUP (po Knihovně Zbrojnice) – „obrat“ poměrně malého fondu i ve ztížených podmínkách roku 2020 zůstal velmi vysoký.

Knihovní fond

Knihovní fond byl v roce 2020 průběžně aktualizován se zřetelem na tři stabilní hlediska:

- aktuálnost fondu (testy pro nové verze cambridgeských zkoušek, nové edice učebnic pro výuku angličtiny, sledování produkce nakladatelství zaměřených na literaturu v oblasti ELT)

a akvizice vhodných nových titulů, akvizice novinek v oblasti beletrie především s ohledem na prestižními cenami ohodnocené tituly);

- dostatečná nabídka materiálů pro všechny jazykové úrovně a věkové skupiny;
- pestrost knihovního fondu (nejen učebnice, ale i nejrůznější doplňkové materiály pro výuku AJ).

Doplňování knihovního fondu je v posledních letech financováno především z rozpočtu Knihovny UP, minoritně pak také z výnosu cambridgeských zkoušek, které Britské centrum KUP pořádá. Jako v jiných letech i v r. 2020 obdrželo BC KUP několik darů. Šlo ale jen o drobnosti v počtu do několika kusů (beletrie, odborná filologická literatura) od individuálních dárců.

Fond BC byl v r. 2020 obohacen o 507 titulů, náklady na akvizici knih a časopisů činily celkem 142 551 Kč. Z fondu BC KUP bylo z důvodu duplicity nebo neaktuálnosti vyřazeno celkem 486 knižních titulů a 170 výtisků periodik. V tomto vysokém počtu jsou zahrnuty i tituly vyřazené v r. 2019, které se kvůli administrativní chybě do statistik 2019 nedostaly (avizováno ve VZ 2019).

V r. 2020 byl v BC k 31.12. počet knihovních jednotek 9 332, z toho 9039 ve volném výběru.

Statistiky

Britské centrum za normálních okolností pravidelně navštěvují studenti, zaměstnanci a absolventi UP, studenti Univerzity 3. věku na UP, veřejnost se zájmem o učebnice, výukové materiály, knihy, časopisy a CD či DVD v angličtině a zájemci o jazykové kurzy a cambridgeské zkoušky z celého olomouckého regionu, včetně anglicky mluvících cizinců působících v Olomouci.

Ukazatele související s návštěvami čtenářů v BC KUP byla v r. 2020 významně poznamenány koronakrizí. Statistické údaje 2020 proto ilustrativně uvádíme v tabulce srovnání s rokem 2019. Pokles ve statistikách 2020 je evidentní, přesto není tak vysoký, jak jsme vzhledem k opakovaným obdobím uzavření očekávali.

	2020	2019
Počet výpůjček	23016	32635
Počet prvních výpůjček	8872	14320
Počet prodloužení	14144	18315
Počet návštěvníků	9728	16978
Nová členství	200	271
Prodloužená členství	160*	288

*Prodloužených členství bylo v porovnání s r. 2019 výrazně méně, protože v r. 2020 bylo jednorázově prodlouženo období členství z 365 dnů na 535 dnů, aby se čtenářům, často s placeným členstvím, vykompenzovala doba, po kterou čtenáři nemohli BC navštěvovat. Proto se velká část prodloužení posunula až do roku 2021.

Personálie

V BC jsou zaměstnány tři pracovníce (vedoucí centra a dvě knihovnice). Do konce srpna to bylo na celkem 2,5 úvazku, od září 2020 je to na celkem 2,7 úvazku. Dvě pracovníce mají VŠ zdělaní (filologické se zaměřením na angličtinu a přírodovědné v kombinaci s učitelstvím cizích jazyků),

třetí pracovnice si VŠ vzdělání doplňuje v kombinovaném studiu na FF UP (obor řízení vzdělávacích institucí). Navýšení úvazku o 0,2 bylo s vedením KUP dohodnuto vzhledem k novým podnětům a aktivitám, které pracovnice, již byl úvazek navýšen, do činnosti BC KUP přináší.

Vzdělávání

a/ knihovníky

Knihovníci BC KUP nevyučují v akreditovaných kurzech a kromě osvětové činnosti související s každodenní pracovní aktivitou knihovníka žádné vzdělávací aktivity typu frontální výuky nevyvíjejí. BC KUP ale pokračovalo v sérii výstavek Poklady z knihovny Britského centra KUP, zavedené v r. 2019, jejímž prostřednictvím jsou návštěvníkům BC KUP představováni významní anglicky píšící autoři a jejich díla z fondu BC KUP. Počet těchto výstavek byl v r. 2020 omezen – v době, kdy do BC nemohli přijít návštěvníci, nemělo smysl ani pořádat výstavy. Některé výstavy jsme prezentovali déle, aby je vůbec mohli nějací čtenáři zhlédnout. Převážně vzdělávací aktivitou je i rubrika British Friday na facebookovém profilu Knihovny UP. I zde pravidelně upozorňujeme na významné anglicky píšící autory či na kulturní nebo geografické zajímavosti vztahující se k Velké Británii nebo anglosaské kultuře. Okrajově je rubrika British Friday využívána i k propagaci aktivit BC (kurzy angličtiny, zkoušky).

b/ knihovníků

Všechny tři zaměstnankyně BC KUP se průběžně vzdělávají, mj. i proto, že je nezbytné sledovat nové trendy ve výuce anglického jazyka, testování, cambridgeských zkoušek (školení a webináře k organizaci a aktuálním opatřením v souvislosti s pandemií) a využívání nových technologií jak ve výuce angličtiny, tak ve znalostech a dovednostech, které souvisejí s poskytováním knihovnických služeb či s administrativními činnostmi spojenými s prací v BC. V roce 2020 se zaměstnankyně BC KUP účastnily téměř výhradně on-line vzdělávacích akcí – jiné ani nebyly od března 2020 pořádány. Celkem se pracovnice BC KUP zúčastnily 22 on-line školení, seminářů a webinářů.

Dva pro rok 2020 naplánované a potvrzené zahraniční pobyty Erasmus byly z důvodu koronakrize bohužel zrušeny, resp. odloženy (je možné je realizovat v následujících dvou letech, 2021 nebo 2022).

Akce

• Exkurze

Činnost, která byla koronakrizí ovlivněna opravdu výrazně, byly vzdělávací exkurze pro školní mládež. Zatímco v r. 2019 se uskutečnilo 19 exkurzí pro cca 390 studentů všech typů škol, v r. 2020 byly téměř všechny předem objednané exkurze postupně zrušeny, i když naplánované termíny spadaly do období, kdy již bylo BC otevřeno (červen 2020). Všechny školy doháněly výpadek výuky z jara a jakékoliv postradatelné mimoškolní akce (včetně exkurzí v BC) byly proto odvolávány. Uskutečnila se tak jen jedna exkurze pro Státní jazykovou školu (v říjnu). V srpnu 2020 byl ale již druhým rokem v BC zorganizován půldenní

program pro Summer English Camp Pedagogické fakulty UP (je určen pro studenty SŠ). Obou akcí se kromě vyučujících zúčastnilo celkem 22 studentů.

- **Činnost čtenářských skupin**

V roce 2020 pokračovala činnost čtenářské skupiny. Za běžných podmínek se čtenářská skupina schází přibližně jednou za měsíc a věnuje se monitorování a percepci aktuální beletrie vydávané v anglickém jazyce. Četba i přes znemožnění setkání v obdobích uzavření KUP probíhala (vedoucí skupiny je s členy skupiny v pravidelném e-mailovém kontaktu, tituly k četbě zadává i za běžných podmínek ke čtení vždy v e-podobě). Tradiční setkání se uskutečnila jen čtyřikrát – v lednu, únoru, červnu a září. Členy čtenářské skupiny jsou převážně vysokoškolští pedagogové – angličtináři. Čtenářská skupina je pro ně vítaná možnost, jak si rozšířit znalost současné anglicky psané beletrie, kterou pak sdílí se svými studenty. Každý rok je přečteno 10 až 12 titulů. Dlouholetou vedoucí čtenářské skupiny je PhDr. Milena Vodičková, Ph.D.

V BC KUP byl v r. 2020 založen dětský čtenářský klub pro děti zaměstnanců UP. Klub zahájil činnost v listopadu se zcela naplněnou kapacitou (8 čtenářů).

V r. 2020 proběhly dvě schůzky, jedna on-line a jedna prezenčně a činnost klubu pod vedením Mgr. Marcely Koupilové, pracovnice BC KUP, se úspěšně rozvíjí za velkého zájmu čtenářů i jejich rodičů. Klub má pevný čtenářský plán s mírně progradující náročností.

- **Akce pro veřejnost**

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

- **Jazykové kurzy a pretesty (cambridgeské zkoušky nanečisto) jako příprava na standardizované jazykové zkoušky**

Pro kurzy angličtiny zaměřené na přípravu na cambridgeské jazykové zkoušky v BC KUP je klíčová dobrá pověst kurzů spojená s kvalitními lektory, dobrou a vstřícnou organizací a příjemným prostředím a v neposlední řadě i konkurenceschopná, ale nepodbízivá cena. Studentům, zaměstnancům a absolventům UP je poskytována sleva jak na kurzy, tak na pretesty. Novinka akademického roku 2019/20, otevření dětského kurzu pro přípravu na cambridgeskou zkoušku A2 Key for Schools, se ujala a v novém školním roce na podzim 2020 byly vzhledem k velkému zájmu otevřeny dva běhy tohoto dětského kurzu. Do kurzů všech nabízených úrovní se v r. 2020 zapojilo 103 dospělých a 12 dětských účastníků. Většina lekcí kurzů v letním semestru 2019/20 i zimním semestru 2020/21 probíhala kvůli koronakrizi formou videokonferencí. S možností přechodu na on-line formu výuky počítají i všeobecné obchodní podmínky pro konání jazykových kurzů v BC KUP, které byly inovovány ve spolupráci s právním oddělením UP.

Také konání pretestů (cambridgeských zkoušek nanečisto) bylo poznamenáno koronakrizí. I tyto negativní dopady (rušení a přesouvání termínů) měly nakonec pozitivní vyústění - nabídli a uspořádali jsme on-line pretest v prostředí ZOOM, kterého se zúčastnili čtyři zájemci ve třech úrovních. I tento improvizovaný pretest splnil svou úlohu – prověření připravenosti k cambridgeským zkouškám. Pretesty se konaly v pěti termínech – tři prezenčně a dva on-line.

Pretestů se zúčastnilo celkem 30 zájemců, z nichž většina v průběhu roku 2020 vykonala v BC KUP i cambridgeskou zkoušku.

• **Spolupráce v rámci UP**

V dubnu roku 2020 byla ve spolupráci s British Council a Uměleckým centrem FF UP (Konvikt) plánována (po úspěchu v roce 2019) další shakespearovská přednáška prof. Martina Hilského. Tato akce byla bohužel koronakrizí zcela znemožněna.

BC KUP spolupracuje s JŠ UPLIFT (JŠ FF UP). Obě pracoviště spolupracují při vzájemné propagaci, a to formou odkazů na webových stránkách a prezentací propagačních materiálů BC KUP v prostorách JŠ UPLift a naopak. BC KUP poskytuje zájemcům z řad účastníků kurzů UPLift 50% slevu na roční členství v BC KUP (dle seznamů poskytnutých z JŠ), lektori UPLift, pokud nejsou zaměstnanci UP, mají v BC KUP registraci zdarma.

• **Spolupráce s British Council**

V roce 2020 bylo koronakrizí výrazně ovlivněno i konání cambridgeských zkoušek. Do poloviny března se zkoušky konaly normálně, pak museli být kandidáti postupně přesouváni z termínu na termín, až dokud v červnu nebylo možné zkoušky opět pořádat. Do září běžely zkoušky opět normálně, kandidáti z většiny listopadových termínů ale museli být kvůli nové vlně epidemie a restrikcím přesunuti na náhradní termíny v prosinci či lednu 2021. Bylo zorganizováno celkem 5 úrovní cambridgeských zkoušek v obou možných formách, tradiční „papírové“ a stále oblíbenější počítačové. Počet termínů zkoušek na počítači byl v roce 2020, stejně jako v roce předcházejícím, vyšší než počet zkoušek v papírové formě (13 vs 9). Také absolutní i průměrná obsazenost těchto počítačových termínů byla vyšší (94 vs 46, 7 vs 5). Vypovídá to o rostoucí oblibě počítačové formy zkoušek a jejich preferenci u současné generace SŠ a VŠ studentů, kteří mezi kandidáty zkoušek převládají.

- 22 realizovaných zkouškových termínů cambridgeských zkoušek;
- 140 kandidátů mezinárodních zkoušek (mírný pokles oproti r. 2019);
- On-line školení dohlázeatelů/asistentů cambridgeských zkoušek

Tradiční setkání na Velvyslanectví Spojeného království Velké Británie a Severního Irska v Praze a každoroční setkání britských center se z důvodu koronakrizy neuskutečnila. Neuskutečnily se ani zamýšlené metodické semináře pro učitele AJ.

British Council je i nadále hlavním partnerem BC KUP. S posledním prosincem r. 2020 končící dvouletá smlouva byla prodloužena dodatkem až do 31. 3. 2021.

Dalšími partnery BC KUP jsou ostatní britská centra v ČR, nakladatelství zaměřená na ELT literaturu, regionální vzdělávací instituce a jazykové agentury. Pokračování či završení nadějných jednání o partnerství se dvěma ZŠ v Olomouci zahájených v r. 2019 bylo znemožněno koronakrizí.

Vize

Základním dlouhodobým cílem Britského centra KUP zůstává nabídka specializovaných služeb v oblasti studia a výuky angličtiny, jazykových kurzů a mezinárodních jazykových zkoušek. Knihovna BC KUP je kontinuálně budována s cílem poskytovat výběr toho nejlepšího z aktuální anglosaské beletrie i základní přehled klasických děl anglosaských autorů a současně reflektovat aktuální trendy ve studiu i výuce angličtiny, aby zájemci o rozvoj jazykových kompetencí v AJ našli materiály odpovídající jejich věku a aktuální jazykové úrovni, aby učitelé a lektori našli dostatek inspirujících zdrojů pro obohacení své výuky, aby si potenciální kandidáti jazykových certifikátů Cambridge mohli vybrat vhodné a nejaktuálnější učebnice pro důkladnou přípravu ke zkouškám, aby milovníci filmového a literárního umění při svých návštěvách v BC KUP objevovali zajímavé novinky v původním znění a aby studenti (především oborů souvisejících s anglickým jazykem) nacházeli potřebné základní či doplňkové materiály ke svému vysokoškolskému studiu. BC KUP tak svou činností přispívá ke zlepšení komunikativních dovedností v anglickém jazyce, což je jeden ze základních předpokladů akademické mobility i úspěšného uplatnění na mezinárodním trhu práce.

Možnost absolvovat prestižní mezinárodní certifikované zkoušky a cílenou přípravu na tyto zkoušky přímo na UP zůstane i nadále předmětem motivačních kampaní. Sobotní otevírací dobou i nabídkou sobotních kurzů, které svou koncepcí a časem výuky vychází vstříc i potřebám zájemců ze vzdálenějších míst regionu, BC KUP jistým způsobem naplňuje vizi vedení UP o terénní univerzitě.

Přestavba knihovnického zázemí BC KUP plánovaná ve spolupráci s vedením KUP od r. 2019 byla v r. 2020 dotažena do podoby finálního architektonického projektu. Věříme v její realizaci v r. 2021.

I nadále chceme v BC KUP věnovat zvýšenou pozornost dětským čtenářům a vyvíjet aktivity a pořádat akce zaměřené na děti (dětský přípravný kurz angličtiny na zkoušku A2 Key for schools, vánoční dílnička, nově založená a kapacitně hned krátce po svém vzniku zcela zaplněná dětská čtenářská skupina). Rádi bychom pokračovali v navazování spolupráce se školami v Olomouci a okolí s výhledem pořádání zkoušek „for schools“ nebo YLE.

Mgr. et Bc. Zuzana Hanelová
vedoucí Britského centra KUP

Knihovna Cyrilometodějské teologické fakulty

Knihovna CMTF vznikla spolu s obnovením Cyrilometodějské teologické fakulty v roce 1990. Knihovna slouží především studentům, akademikům a pracovníkům teologické fakulty, ale poskytuje své služby celé naší alma mater i všem zájemcům z řad odborné veřejnosti.

Knihovnicko-informační služby

Knihovna poskytuje uživatelům výpůjčku (absenční i prezenční) ze svého fondu. Především z fondu umístěného přímo v prostorách knihovny a zprostředkovaně i z fondu dislokovaného na jednotlivých katedrách a institutech fakulty. Podle kapacitních možností realizuje bibliograficko-informační služby – rešerše, dílčí rešerše, konzultace. Provádí individuální proškolení uživatelů pro využívání souborného katalogu KUP, pro práci s EIZ, práci s Internetem, při využívání kopírky a scannerem. Spolupracuje s pedagogy UP při zajišťování výuky úvodu do práce s EIZ. Řada činností, které jsou prováděny pracovníky knihovny CMTF UP, je provázána s činnostmi pracovníků dalších složek Knihovny UP – MVS, MMVS, akvizice. Knihovna CMTF zabezpečuje výběr podkladů pro akvizici do Knihovny CMTF, na katedry CMTF a Zbrojnici. Knihovna zajišťuje každoroční statistický přehled pro Asociaci vysokoškolských knihoven za celou KUP.

Knihovní fond

Fond knihovny tvoří literatura z oborů teologie, dějiny, filosofie, religionistika. Rozsáhlý je i fond z hraničních oborů jako jsou sociologie, právo, psychologie, pedagogika, sociální a humanitární práce apod.

Statistiky

Standartní týdenní otevírací doba knihovny činí 39 hodin, v době konzultací studentů dálkového studia je otevřeno i v sobotu od 9.30 do 13.30 hodin. Knihovna disponuje 27 studijními místy a 13 počítači pro potřeby čtenářů. K dispozici je hojně využívaný scanner (bez evidence počtu použití). Knihovnu v roce 2020 navštívilo 7.426 čtenářů. Bylo uskutečněno 3.843 absenčních výpůjček (1.961 prvních výpůjček a 1.882 prodloužení). Bylo provedeno 1.684 fotokopíí. Knihovníci poskytli 1 rešerší, 5 konzultací většího rozsahu (nad 30 min) a mnoho dílčích rešerší a konzultací (bez evidence). Přírůstek knih v roce 2020 byl 1.383 svazků. Knihovna k 31. 12. 2020 spravuje 51.193 jednotek (32.242 přímo v knihovně CMTF, ostatní v knihovnách kateder a institutů). V roce 2020 bylo v rámci předplatného odebíráno 86 titulů periodik, dalších 30 titulů bylo získáno výměnou či darem.

Personálie

V knihovně pracují 3 knihovníci (dva zaměstnanci KUP a jeden CMTF) – Mgr. Jiří Piáček (vedoucí), Mgr. Petra Juráňová a Mgr. Lada Polláková. Na dohodu s knihovnou spolupracuje (především služby při sobotním provozu) paní Mgr. Hana Frycová.

Vzdělávání:

b/ knihovníků

Knihovníci se v uplynulém roce zúčastnili 2 profesních školení a konferencí.

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Mimo rámec pracovní náplně se v knihovně CMTF prodávají tituly z produkce CMTF UP a propagační předměty CMTF zájemcům z řad studentů. Vedoucí knihovny CMTF je členem (de iure) Knihovní rady K CMTF. Knihovna se aktivně podílí na projektu ObálkyKnih.cz.

Vize

Knihovna v rámci spolupráce s Centrem pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty (institut CMTF) pokračuje v realizaci zprovoznění knihovny tohoto institutu.

Mgr. Jiří Piáček
vedoucí Knihovny CMTF

Knihovna Fakulty tělesné kultury

V budově nadále pokračují stavební práce, které provází hluk a prach. To jsme ale netušily, že to nejhorší – zavření knihovny – teprve přijde.

Knihovnicko-informační služby

Po uzavření knihovny jsme se s kolegyní zaměřily na mailovou a telefonickou komunikaci se studenty a zaměstnanci. Vzhledem k tomu, že od června je budova děkanátu jedna velká stavba, studenti si knihy z naší knihovny vyzvedávali na Zbrojnici. Doprava knih byla jak 3x týdně rozvozem, tak i našimi silami (autem, na kole). Naším cílem bylo co nejvíce usnadnit situaci studentům. Knihy studenti stále vracejí do biblioboxu, který je umístěn u menzy na FTK.

Knihovní fond

Vzhledem k nedostatku místa průběžně přesouváme málo půjčované dokumenty z volného výběru do skladu a stále připravujeme knihy na vyřazení.

Statistiky

Ve statistice se promítá, že K FTK je od 16. 3. stále zavřená.

Počet svazků v knihovně	21 123
Počet přírůstků	255
Počet návštěvníků	4 720
Celkový počet výpůjček	16 696
Počet vrácených knih do biblioboxu	1 839
Počet studijních míst	59
Počet počítačů	22
Počet xerokopií	7 676
Skenování obálek, obsahu a literatury do katalogu	935

Personálie

Rok 2020 začal v K FTK zkrácením výpůjční doby, protože těhotná M. Pietrášzková zůstala v pracovní neschopnosti. 70 hod. odpracovaly v 1Q jako záskok kolegyně v důchodu (H. Balcárková a M. Grichová). 23. 11. se vrátila z MD Anna Uvírová.

Vzdělávání:

b/ knihovníků

M. Lipusová

- Setkání správců OBD (29. 1. RUP)
- Jak zjistit impakt faktor a h-index ve Web of Science a Scopusu (8. 4. webinář Knihovna MU)

- Web of Science Core Collection - základní kurz (webinář 11. 5.)
- Web of Science Core Collection II - pokročilé techniky (webinář 18. 5.)
- Vše, co byste měli vědět o novém InCites (webinář 13. 10.)
- Celoročně kurz angličtiny pro zaměstnance

A. Šindelářová

- Kurz práce s informacemi (online, 7. 5. – 30. 6. 6. témat, každé zahrnovalo přednášky, kvíz a úkol)
- Bookport (16. 9. KUP)
- Celoročně kurz angličtiny pro zaměstnance

Vize

Vzhledem k pokračující rekonstrukci budovy i v roce 2021 a epidemiologické situaci půjde především o udržení stávajícího standardu služeb.

Bc. Marie Lipusová
vedoucí Knihovny FTK

Knihovna Fakulty zdravotnických věd

Knihovna Fakulty zdravotnických věd Univerzity Palackého v Olomouci je nedílnou součástí Knihovny UP. Tato oborová knihovna je úzce profilovaná na nelékařské zdravotnické obory. Fond knihovny je zaměřen především na nelékařské zdravotnické obory, které jsou vyučovány na Fakultě zdravotnických věd (FZV) a je tedy členěna do jednotlivých zájmových předmětových skupin. Od roku 2015 knihovna sídlí v časopisecké studovně Knihovny Lékařské fakulty v dostavbě Teoretických ústavů Lékařské fakulty.

Knihovnicko-informační služby

Dopady pandemie Covid-19 se za rok 2020 pochopitelně promítnou i do statistických výkazů knihovnicko-informačních činností. Knihovna byla v období pandemie Covid-19 sporadicky otevírána a uzavírána. Někdy byla knihovna uzavřena úplně a někdy bylo možno zprostředkovat služby přes výpůjční okno, jinak formou online (výuka, konzultace fulltexty atd.)

V knihovně FZV jsou standardně poskytovány knihovnicko-informační služby, které zahrnují kromě půjčování, vracení, prodlužování a rezervování knih, také další odborné služby pro studenty a akademické pracovníky:

- **Konzultační činnost** – (určená pro studenty a akademické pracovníky) školení v rámci vyhledávání v dostupných elektronických informačních zdrojích (EIZ) zaměřené na lékařské a nelékařské vědy, pomoc s citační normou, kterou studenti využívají při psaní odborných prací, pomoc akademickým pracovníkům s citacemi odborných článků včetně užívání citačního manageru CitacePro, pomoc v rámci publikační a vědecké činnosti akademických pracovníků atd.
- **Zpracování požadavků** – rozmanitého charakteru: zpracování scientometrických dotazů pro akademické pracovníky, vyhledání vhodného časopisu k publikování jejich článku, řešení problémů a odborná pomoc s databázemi WOS a SCOPUS atd.
- **Zpracování odborných rešerší** – zpracování odborných nelékařských a lékařských rešerší akademickým pracovníkům. Studentům je v rámci konzultace podána individuální pomoc s případnými problémy rešeršní činnosti.
- **Ověřování** – predátorských časopisů, zjišťování IF a dalších významných indikátorů časopisů, ověřování fulltextů článků a jejich poskytnutí v rámci databází UP, zprostředkování MVS atd.
- Knihovna rovněž zajišťuje podklady pro akvizici v rámci knihovny FZV, ale i rozvoje fondu nelékařských zdravotnických věd na Zbrojnici (ústřední knihovna)

Knihovní fond

Knihovní fond se v průběhu roku 2020 rozrostl o 464 exemplářů. Knihovní fond byl rozšířen z finančních zdrojů z grantů fakulty a nákladových středisek jednotlivých ústavů. Knihovna rovněž zajišťuje podklady pro akvizici v rámci knihovny FZV, ale i rozvoje fondu nelékařských zdravotnických věd na Zbrojnici (Ústřední knihovna). Většina knih putovala do fondu příručních knihoven jednotlivých akademiků FZV, ale i volný výběr knihovny byl rozšířen. Knihovna stále

pokračuje v předplácení databáze Ovid Emerge with Ovid Nursing Full Text+, která nabízí přístup do časopisů, které jsou primárně nelékařského zdravotnického charakteru.

Statistiky

Počet výpůjček (ve volném výběru) – **4794** (včetně prodloužení 1 769)

Počet návštěvníků – **13 810**

Rešerše – **9**

Odborné konzultace – **16** konzultací (**15h**)

Výuka – **26** výukových akcí, **704** proškolených studentů/akademických pracovníků (**47,95h**)

Školení – **6** školení, **196** proškolených studentů (**7,5h**)

Otevírací doba (standardní) – **37,5 hod** (Knihovna uzavírána dle nařízení vlády ČR)

Personálie

V současné době nedošlo k žádným změnám v oblasti personálního zabezpečení chodu knihovny FZV.

Školení

a) knihovníky:

Součástí každoroční náplně práce knihovny je proškolení studentů a akademických pracovníků v přístupných elektronických informačních zdrojích (EIZ) dostupných na Univerzitě Palackého. Školení probíhalo v učebnách Fakulty zdravotnických věd. Vedoucí knihovny byla opět přizvána k výuce v rámci akreditovaných odborných předmětů na FZV. Zde byla výuka zaměřena na problematiku rešeršní činnosti, vyhledávání v odborných lékařských a nelékařských databázích, vyhledávání v online dostupných zdrojích na internetu a část výuky se věnovala citační problematice. Výuka probíhá v předmětech: Práce s odborným textem (Ošetřovatelství, Zdravotnický záchranář), Seminář k bakalářské práci a Seminář k diplomové práci (Ošetřovatelství) a v letošním roce i v předmětu Diplomový seminář, Projekt k DP (Fyzioterapie), Informační zdroje a publikování, Informační systémy ve zdravotnictví, Metodologie a statistika. Knihovna FZV rovněž zprostředkovala semináře na proškolení v citačním manageru CitacePRO a další školení probíhala dle potřeb studentů a akademických pracovníků. Knihovna rovněž navázala na velmi úspěšný „Knihovnický seminář“, který proběhl primárně na Ústavu radiologických metod. Letos poprvé rovněž proběhl knihovnický úvodník, který byl zpřístupněn (formou online výuky přes aplikaci ZOOM) všem prvním nastupujícím ročníkům.

V letošním roce většina výuky probíhala především online formou z důvodu šíření onemocnění Covid 19. V rámci online výuky byly využívány tyto aplikace: ZOOM, BigBlueButton nebo Skype.

b) knihovníků:

V průběhu roku se knihovnice zúčastnily odborných seminářů a školení, na které je vyslala Knihovna UP v rámci vzdělávání ve svém oboru. Jednalo se například o tato školení: Bookport.

Vedoucí knihovny se zúčastnila rovněž každoročního jednání konzultační skupiny Reglek, které se konalo v letošním roce pouze jednou, a to formou online setkání. V rámci Regleku se scházejí zástupci jednotlivých lékařských a nelékařských knihoven všech krajů ČR.

Akce

Knihovna nepořádala žádné akce v rámci roku 2020 a to z důvodu pandemie.

Spolupráce

Knihovna velmi úzce spolupracuje i s časopisem Profese online (vydáváným na FZV) v roli odborného konzultanta. Rovněž spolupracuje i s oddělením vědy a výzkumu na FZV.

Vize

Knihovna si klade za cíl neustále rozšiřovat stávající knihovní fond. Dalším dílčím cílem je užší spolupráce s oddělením vědy a výzkumu na FZV, jejímž prostřednictvím by mohlo být hromadné školení akademické pracovníků nejen na EIZ, ale další potřebné proškolení v jiných oblastech. Knihovna rovněž nadále usiluje o svůj vlastní prostor (v současné době knihovna sdílí prostor s knihovnou LF).

Bc. Irena Voříšková
vedoucí Knihovny FZV

Knihovna Lékařské fakulty UP

Knihovna Lékařské fakulty UP (dále KUP LF) se řadí mezi specializované knihovny v oblasti zdravotnictví a medicíny. Všechny části KUP LF se nachází v nové dostavbě Teoretických ústavů Lékařské fakulty UP. Knihovna má několik částí, půjčovnu lékařské literatury, časopiseckou studovnu a rozsáhlý sklad, který slouží především jako archiv periodické literatury.

Knihovnicko-informační služby + novinky

KUP LF zprostředkovává klasické knihovnicko-informační služby jako elektronická výpůjčka absenčních knih, výpůjčka prezenčních knih, tisk dokumentů, kopírování, skenování, nabíjení ISIC karet, půjčování časopisů, přístup k internetu a databázím, výpůjčka notebooků a tabletů. V prostorách knihovny je umístěn také nabíjecí box na mobilní telefony, notebooky či tablety. V knihovně je k dispozici studovna s volným výběrem literatury, studijní místa pro studium prezenčních knih a časopisů - přímo zde v knihovně a dále jsou studijní místa s počítači pro studenty na chodbách a v atriu „staré“ původní budovy Teoretických ústavů LF. Přímě v knihovně se nacházejí 2 černobílé kopírovací stroje a skener. Další barevný multifunkční kopírovací stroj se skenerem je k dispozici nonstop ve staré budově Teoretických ústavů. Knihovna LF má k dispozici svoji PC učebnu, která je využívána na výuku, školení a semináře nebo jako studijní místa pro studenty, kde mohou také využívat studentské PC. Veškeré prostory budovy LF jsou pokryty signálem WIFI.

Co se týká odborných činností, knihovna se specializuje zejména na zpracování tematických rešerší, vyhledávání plných textů článků a ověřování jejich dostupnosti, meziknihovní výpůjční službu (MVS), aktivní i pasivní, a také i mezinárodní MVS. Poskytuje dále konzultace a školení v oblasti vyhledávání informací, rešeršní činnosti, EIZ, databází, citačních ohlasů, H-indexů, impakt faktorů a konzultace k problematice predátorských časopisů, citování nebo bibliometrie. Knihovna LF v průběhu roku spolupracuje s Oddělením vědy a výzkumu LF.

V prostorách půjčovny lékařské literatury je k dispozici tzv. relaxační koutek, který studenti využívají jak k pohodlnému studiu, tak ke krátkému odpočinku. V prostorách Knihovny LF se prodávají také propagační materiály Lékařské fakulty a KUP.

V roce 2020 pracovníci knihovny v rámci projektu Obálkyknih.cz naskenovali celkem 1.306 obálek, obsahů a literatury.

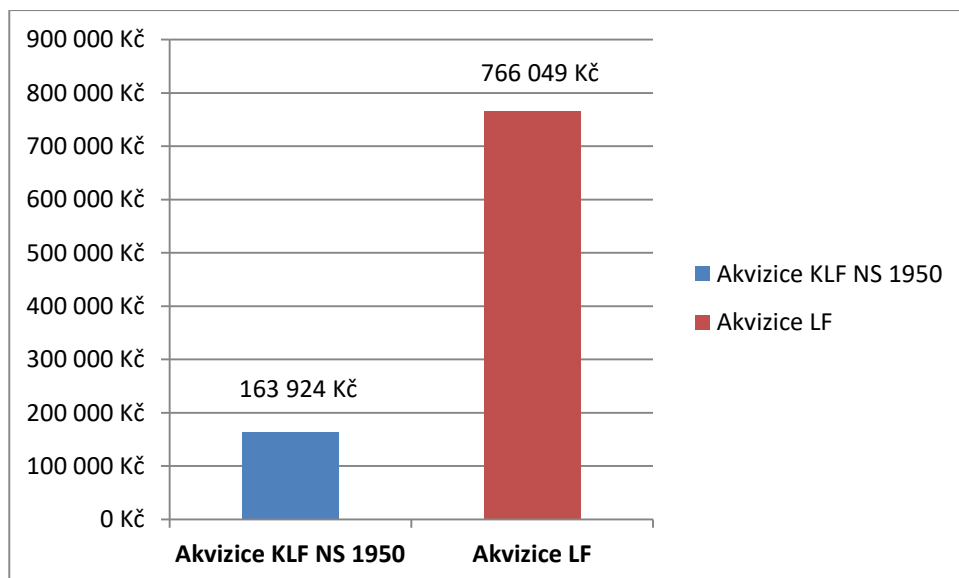
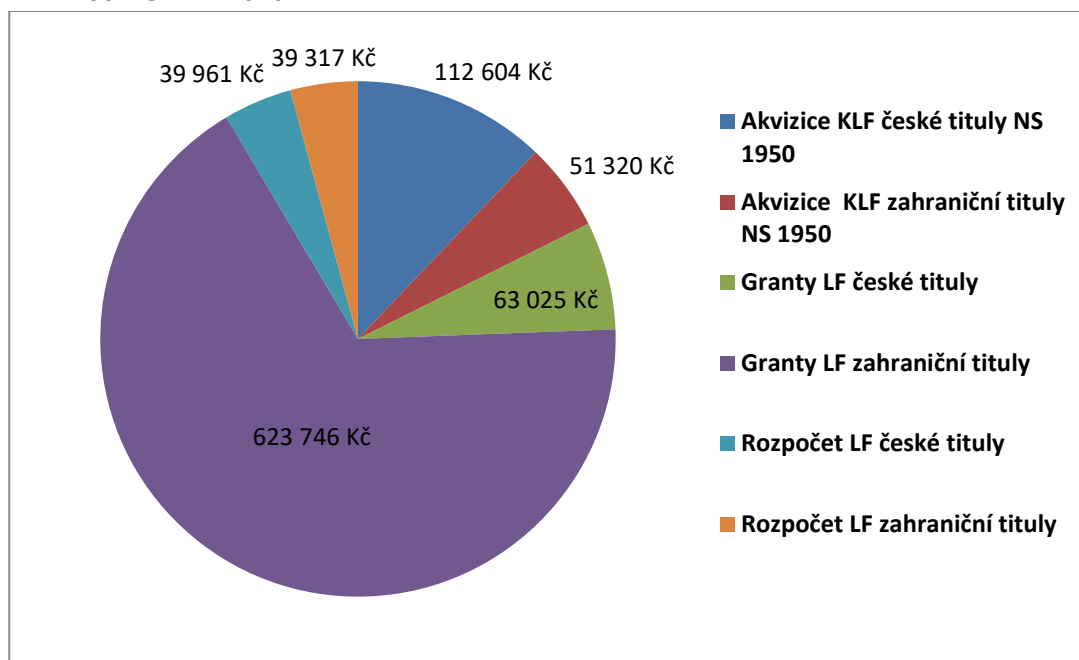
Knihovní fond

Knihovní fond je doplňován především z prostředků Lékařské fakulty UP, z prostředků KUP a z různých projektů nebo darů. V roce 2020 se podařilo uskutečnit celkem 2 velké nákupy k pravidelným průběžným menším nákupům studijní literatury. Ta je vždy doplňována systematicky a na základě požadavků studentů nebo akademiků, samozřejmě dle studijních osnov a z doporučené literatury pro konkrétní předměty výuky. Knihovna LF má také na starosti doplňování vlastního fondu z prostředků NS LF a knihovního fondu s lékařskou tematikou do Knihovny UP. Knihovní fond je rozdělen podle lékařských oborů.

Knihovna nabízí celkem 126 titulů aktuálně odebíraných tuzemských i zahraničních časopisů v tištěné nebo elektronické formě. K dispozici je rovněž obsáhlý archiv již aktuálně neodebírané periodické literatury.

KUP LF se takto podílí na akvizici z grantů a z finančních prostředků pro jednotlivé ústavy a kliniky UP - viz grafy níže:

Akvizice KUP LF 2020

V průběhu celého roku 2020 probíhalo vyřazování opotřebovaných a starých knih z fondů ústavů a klinik a také z knihovny, různých multiplikátů a knih neodpovídajícího zaměření, a

rovněž také časopisů. Celkem bylo vyřazeno celkem 995 titulů knih a 166 titulů časopisů z archivu periodické literatury.

Ke studijní literatuře pořídila LF UP ze svých prostředků i unikátní expertní databáze: UpToDate, DynaMed Plus a EBM Reviews, výukovou aplikaci InSimu. Vybrané tituly lékařských e-knih z nakladatelství Elsevier v průběhu roku 2020 výrazně rozšířil nákup jedinečného výukového portálu ClinicalKey.

Statistiky

KUP LF byla v roce 2020 otevřena 5 dní v týdnu v objemu 37,5 hodin týdně v době od 8.00 – 15.30 hod.

Avšak díky pandemii a epidemické situaci v ČR, tj. na základě aktuálních vládních opatření, byla knihovna LF jako místo setkávání zcela uzavřena nebo platila přísná hygienická opatření, která značně zasáhla do běžného fungování knihovny.

Počet návštěvníků	19 219
Počet výpůjček (+prolongace)	9 659
Počet řešerší	13
MVS pro naše uživatele	30
MVS pro uživatele z jiných knihoven	55
MMVS	20
Počet xerokopií	70 765
Využívání biblioboxu (počet knih za rok)	2 453
Počet odborných konzultací	19

Personálie

KUP LF má celkem 5 zaměstnanců s úvazky 5.00 FTE. Došlo však k těmto personálním změnám: vedoucí Mgr. Veronika Dosedělová odešla k 1. 6. 2020 na rodičovskou dovolenou. Ke stejnému datu přešla z akvizice na vedoucí místo RNDr. Dana Šubová, Ph.D., kterou nahradila nová pracovnice Mgr. Karolína Kvitová. Ta však ke konci června podala výpověď ve zkušební době. K 1. 9. 2020 za ni do akvizice nastoupila Mgr. Romana Applová.

Vzdělávání

a/ knihovníky:

KUP LF pořádala 19 vzdělávacích akcí, školení, konzultací nebo exkurzí. Některé akce však musely být uskutečněny virtuálně. Byly to konzultace a školení z oblastí elektronických informačních zdrojů, databází, dovedností při vyhledávání v databázích, řešeršní činnost, citování, citačních databází, problematiky predátorských časopisů a publikování, impakt faktorů, citačních ohlasů, H-indexů a jiných odborných činností spojených s oborem zdravotnictví a

biomedicína. Knihovna pořádala 4 semináře přímo z oblasti EIZ. Dále byly uskutečněny 2 úvodní kurzy pro všechny české i zahraniční studenty prvních ročníků LF - Všeobecného lékařství, Zubního lékařství a pro zahraniční studenty oborů General Medicine a Dentistry.

Knihovna LF zastřešuje výuku v těchto akreditovaných předmětech LF UP:

- **DSPL/B001 Práce s literárními databázemi**
- **LBF/VCA61 Internetové zdroje pro medicínu a zdravotnictví**
- **LBF/VC089 Zvýšení kompetencí řešitelů SVOČ**
- **PVL/VAA51 Instruments of Evidence-Based Healthcare**
- **OCH/CHL Informační zdroje v chemických vědách**

b/ knihovníků:

V době pandemie a díky omezení nebo dokonce při uzavření některých institucí v ČR se zaměstnancům knihovny naskytla unikátní možnost se vzdělávat. Bylo možné se virtuálně připojit jak k mnoha seminářům, tak ke konferencím nebo speciálním typům školení, včetně jazykových kurzů. Rovněž bylo nutností se naučit pracovat v online virtuálním prostředí, i v oblasti přípravy a vedení výuky. Jednalo se např. o školení od společností EBSCO, Clarivate o databázích, dále v problematice e-knih, školení elektronických informačních zdrojů, s tématem Open Access, konference Bibliotheca academica 2020, seminář Online nástroje pro zvýšení efektivity práce, a mnohé jiné.

Akce

Účast na akci k propagaci EIZ „Týden s EIZ aneb I love e-zdroje“.

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

KUP LF je členem konzultační skupiny Reglek, v rámci tohoto členství se vedoucí knihovny pravidelně účastnila schůzek skupiny, které však byly v době pandemie on-line. Spolupráce s Fakultní nemocnicí Olomouc.

Vize

Knihovna má nadále sloužit studentům, akademickým pracovníkům a lékařům jako klasická informační instituce, má zastávat také významnou roli v oblasti informačního vzdělávání a zapojení se do výuky v rámci akreditovaných předmětů. V budoucnu by se měli všichni pracovníci nadále vzdělávat a prohlubovat své znalosti v souvislosti s novými potřebami v oblasti poskytovaných služeb, což obsahuje také znalost anglického jazyka, která je díky velkému počtu zahraničních studentů nezbytná. Úkolem do dalšího období je radikální vyřazování archivu časopisecké literatury. Knihovna předpokládá nadále úzkou spolupráci s Lékařskou fakultou UP.

Pandemie a následná vládní protiepidemická opatření sice omezila a nakonec i zastavila tradiční provoz knihovny, tj. vyřadila možnost se osobně setkávat s uživateli knihovny a řešit služby „tváří v tvář“. Prokázalo se, že knihovna je schopná se okamžitě plně přizpůsobit nastalým skutečnostem. Po velkou část roku 2020 knihovna LF fungovala online a

bezkontaktně. Nastavila se tak nová pravidla a tím možnost plného fungování knihovny ke spokojenosti potřebám uživatelů.

RNDr. Dana Šubová, Ph.D.
vedoucí Knihovny LF

Knihovna Právnické fakulty UP

Knihovna Právnické fakulty je součástí Knihovny Univerzity Palackého v Olomouci a sídlí v budově B na adrese Tř. 17. listopadu 6. Knihovní fond je zaměřený na právo, politologii, sociologii a další příbuzné obory. Součástí knihovny PF je Evropské dokumentační středisko. Rok 2020 představoval pro knihovnu PF především dokončení stavby nové knihovny, pokračování spolupráce s fakultou, ale hlavní změna proběhla v řazení fondu, který byl změněn na oborové třídění.

Knihovnicko-informační služby

V průběhu roku 2020 navštívilo knihovnu 6.541 uživatelů, realizováno bylo 7.307 absenčních a 211 prezenčních výpůjček časopisů (evidovaných u pultu). Menší čísla jsou způsobena jarním a podzimním celostátním uzavřením knihoven, a dále v letních měsících provedeným roztříděním knih podle oborů. Knihy byly rozděleny do 30 oborových skupin a některé ještě do podskupin, například soukromé právo, podle požadavků akademiků.

Pro kopírování a tisk uživatelé používají 2 samoobslužné kopírky, které umožňují, mimo klasického kopírování, bezplatně skenovat dokumenty a posílat si je do vlastního e-mailu. V tomto roce byly stávající přístroje vyměněny za nové s dotykovým ovládáním, což zlepšilo uživatelský komfort. Bylo provedeno 6.483 tisků a kopií. Knihovna slouží také jako místo pro nabíjení kreditů ke kopírování a tisku. Pro uživatele je k dispozici 44 studijních míst a 16 počítačů, 1 notebook a 1 tablet. Studovna je otevřena 38 hodin týdně.

Knihovní fond

Knihovní fond KUP PF byl doplňován především z prostředků Knihovny UP, Právnické fakulty UP a grantů.

Bylo zakoupeno 732 titulů v hodnotě 876.255 Kč. Z toho grantové nákupy činily 778.943 Kč a nákupy fakulty 97.307 Kč.

Ve stejném období bylo zakoupeno i 63 titulů periodik (49 českých a 14 zahraničních) v celkové hodnotě 161.323 Kč. Dále evidujeme 20 titulů periodik (15 českých a 5 zahraničních) docházející do knihovny jako dary.

V roce 2017 se Knihovna Univerzity Palackého přidala k projektu Obálkyknih.cz., v rámci kterého se do souborného katalogu skenuje obálka, obsah a seznam literatury všech nově zakoupených titulů a tyto údaje jsou doplňovány i u starších monografií. Během roku 2020 bylo naskenováno 2264 stran, z toho bylo 113 titulů, 792 stran obsahu a 1359 seznamů literatury.

Statistika

Počet návštěvníků knihovny	6541
Počet studijních míst	44
Počet počítačů	16
Počet absenčních výpůjček	7307
Počet svazků (knihovna-volný výběr)	13364
Počet svazků celkem	34.828

Personálie

Knihovna PF pracovala v sestavě Jaroslava Čunderlová, Svatava Huňková a Michaela Vepřeková.

Vzdělávání

a/ knihovníky:

Právnická fakulta UP jako první ohlásila, že celý zimní semestr proběhne on-line. Tradiční školení, které pro studenty PF probíhá od října do listopadu, proto bylo v roce 2020 zrušeno. Toto školení je bodovým bonusem předmětu Úvod do studia na PF. Seznamuje studenty s fondem knihovny PF, katalogem knihovny a dalšími službami KUP. Část školení je věnována elektronickým informačním zdrojům zaměřeným především na oborové databáze.

b/ knihovníků:

Během roku se všechny zaměstnankyně zúčastnily jazykových kurzů.

Jaroslava Čunderlová

- webinář KUP – Představení portálu e-zdrojů, Úvod do citací a Bookport

Svatava Huňková

- webinář KUP – Představení portálu e-zdrojů, Úvod do citací a Bookport

Mgr. Michaela Vepřeková

- webinář KUP – Představení portálu e-zdrojů, Úvod do citací a Bookport
- online školení EBSCO – Jak zvýšit kvalitu vašeho výzkumu? Představíme vám platformu EBSCOhost a její základní funkce k vyhledání relevantních výsledků, Jak efektivně vyhledávat e-knihy českých a zahraničních vydavatelů prostřednictvím *EBSCO eBooks™*
- Konference online Bibliotheca academica 2020.

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Na konci února proběhl 3. ročník akce Týden s EIZ, která seznamuje studenty a akademiky s elektronickými informačními zdroji a webovou stránkou eiz.upol.cz. Při představení webu jsme rozdávali drobné upomínkové předměty a zájemci mohli absolvovat workshopy.

V listopadu jsme se s kolegy a kolegyněmi z KUP zúčastnili popularizační akce Noc vědců 2020 s podtitulem "Člověk a robot", která proběhla online. Při přenosu jsme předčítali z literatury s robotí tematikou.

Vize

Příští rok bude pro knihovnu PF ve znamení dlouho očekávaného stěhování do nových prostor.

Mgr. Michaela Vepřeková
vedoucí Knihovny PF

Knihovna Přírodovědecké fakulty UP

Knihovna PŘF je součástí Knihovny Univerzity Palackého a sídlí ve dvou objektech. Na adrese 17. listopadu 12, v budově PŘF na Envelopě, je umístěn fond zejména z oborů chemie, geologie, geografie, geoinformatiky, rozvojových studií, fyziky, optiky, matematiky a informatiky. Pobočka v areálu biologických oborů v Olomouci-Holici, na adrese Šlechtitelů 11, pokrývá oblasti botaniky, biochemie, buněčné biologie a ekologie.

Knihovnicko-informační služby

Knihovna PŘF zprostředkovávala klasické knihovnicko-informační služby jako elektronickou výpůjčku absenčních knih, výpůjčku prezenčních knih, tisk dokumentů, kopírování, skenování, nabíjení ISIC karet, půjčování časopisů, přístup k internetu a databázím. Ve studovně na Envelopě je k dispozici 94 studijních míst, ve studovně v Holici 61 studijních míst. Studovna na Envelopě má otevřeno 43 hodin týdně, studovna v Holici 34 hodin týdně.

Rok 2020 byl dramaticky poznamenán epidemií Covid-19, což velmi výrazně ovlivnilo naši práci. Ke dni 13. 3. došlo k uzavření knihovny. První dny byly ve znamení nejistoty, jak se situace bude vyvíjet. S kolegyněmi jsme vyřešily množství dotazů, které se týkaly provozu knihovny, půjčování knih, prodlužování. Záhy ale Knihovna UP zareagovala na zoufalé prosby studentů ohledně chybějící literatury a od 14. 4. umožnila studentům půjčování knih na základě předchozího emailového objednání. Knihovna PŘF UP se pochopitelně přidala a začala chystat objednané knihy jak z Envelopy, tak z Holice. Knihy byly převáženy na Zbrojnici, kam si pro ně studenti chodili. Bylo umožněno půjčování nejen absenčních, ale i prezenčních knih.

K dalšímu posunu došlo od 1. 6., kdy došlo k otevření Knihovny PŘF na Envelopě. Knihy z Holice bylo možné nadále objednat a byly vydávány na Envelopě. V tomto režimu byl ukončen akademický rok 2019/2020.

Tradiční letní uzavírka knihovny byla s ohledem na prodloužení akademického roku posunuta, knihovna se uzavřela na konci července. Během léta došlo k rozsáhlému vyřazování zastaralé literatury a k částečné revizi fondu na jednotlivých katedrách.

Ke znovuotevření knihovny došlo od 1. 9. V provozu pak byla do 21. 10. Od 22. 10. byla podruhé uzavřena, neboť epidemiologická situace se znovu zhoršila. Opět se přikročilo k objednávkám emailem. Knihy již ovšem nebyly převáženy na Zbrojnici, Knihovna PŘF je začala vydávat studentům sama. Ukázalo se to jako jednodušší a rychlejší cesta. Od 3. 12. bylo možné knihovnu znovu otevřít pro běžnou výpůjčku, vracení knih, kopírování a skenování. Půjčování probíhalo do 18. 12.

Realizováno bylo celkem 11 014 výpůjček. Návštěvnost činila 18 921 osob. Počet xerokopií byl 32 766. Všechny parametry jsou samozřejmě výrazně nižší než v předešlém roce, což je ovšem pochopitelné.

Knihovní fond

Knihovna PŘF disponuje vlastním rozpočtem, který jí poskytuje fakulta. Jeho výše byla 250 000,- Kč. V roce 2020 bylo v rámci celé PŘF UP zakoupeno 993 titulů knih v hodnotě 668 602,80 Kč. Z toho grantové nákupy činily 392 075,- Kč, nákupy kateder 193 734,80 Kč a nákupy z prostředků Knihovny PŘF 102 793,- Kč.

Ve stejném období bylo zakoupeno i 55 titulů časopisů v hodnotě 593 128,42 Kč.

Akvizice knih v roce 2020

Druh akvizice - knihy	Kč
Grantový nákup	392 075,00
Nákup z prostředků kateder	193 734,80
Nákup Knihovny PŘF	102 793,00
Celkem	668 602,80

Akvizice časopisů v roce 2020

Druh akvizice - časopisy	Kč
Nákup online přístupů	554 211,37
Nákup tištěných časopisů	38 917,05
Celkem	593 128,42

Statistika

Počet návštěvníků knihovny	18 921
Počet studijních míst	155
Počet počítačů	22
Počet absenčních výpůjček	11 014
Počet svazků ve volném výběru	24 546
Počet xerokopií	32 766
Počet vrácených knih do biblioboxu	2 866

Personálie

Knihovna PŘF byla během celého roku personálně stabilní. Nyní pracuje ve složení:
Mgr. Marcela Václavíková, Mgr. Vladislava Szitaiová, Mgr. Edita Jemelková a Zdeňka Koutná.

Vzdělávání

Knihovna poskytuje během celého roku konzultace ohledně výpůjčky knih a časopisů, vyhledávání v katalogu, kopírovacích služeb a skenování. Hlavní nápor se každoročně soustředí do počátku zimního semestru, kdy přichází studenti prvních ročníků. Počátek akademického roku 2020/2021 byl ovšem poznamenán druhou vlnou pandemie koronaviru a následným uzavřením fakulty. Konzultace se tedy přesunuly do online prostředí a probíhaly převážně prostřednictvím emailové komunikace.

Během roku se zaměstnankyně účastnily několika odborných školení a jazykových kurzů. Účast však byla opět poznamenána probíhající pandemií. Některá školení byla odložena.

M. Václavíková

- Bookport (školení EIZ)
- Zásady zdravé komunikace se zaměřením na podávání a přijímání informací
- Kurz angličtiny pro zaměstnance

V. Szitaiová

- Bookport (školení EIZ)
- Zásady zdravé komunikace se zaměřením na podávání a přijímání informací
- Základy Mindfulness I. (online forma)
- Základy Mindfulness II. (online forma)
- Kurz angličtiny pro zaměstnance

E. Jemelková

- Školení časopisů v rámci ARL

Akce, účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Knihovna se účastní celouniverzitního Dne otevřených dveří. Rovněž spolupracuje na projektu ObalkyKnih.cz, který sdružuje různé zdroje informací o knížkách do jedné, snadno použitelné webové služby. V průběhu roku se podařilo naskenovat 3054 záznamů obálek, obsahů či seznamů literatury.

V měsíci únoru proběhla v knihovně celotýdenní vzdělávací akce na podporu a propagaci elektronických informačních zdrojů.

Od března knihovna umožnila svým uživatelům využít virtuální prohlídku knihovny.

Knižní výstava, plánovaná ve spolupráci s Nakladatelstvím Slovart na duben, se vzhledem k pandemii neuskutečnila.

Vedoucí knihovny se účastnila Noci vědců. Do tohoto projektu přispěla čtením básní na téma „Člověk a robot“.

Vybavení

Jelikož některé počítače již nestačí nárokům, zakoupila knihovna 3 počítače pro potřeby studentů (z rozpočtu PŘF). Rovněž došlo během letních prázdnin k výměně kopírek. Na Envelopě nově slouží barevná kopírka, která byla dlouhodobě žádána jak studenty, tak akademiky.

Vize

Rok 2020 jasně ukázal, jak zásadní je schopnost práce s EIZ. Je tedy nutné do budoucna prohlubovat znalosti studentů v tomto směru. Nadále budeme spolupracovat s vyučujícími při nákupu vhodné literatury, v roce 2020 se komunikace v tomto směru velmi osvědčila. V plánu je opět uspořádání knižní výstavy, bude ovšem záležet na vývoji pandemické situace.

Mgr. Marcela Václavíková
vedoucí Knihovny PŘF